

Conferència Nacional 2022

Escrivim el futur republicà

Ponència

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Índex

Valors. Qui som, què volem	9
1.1 Qui som? Valors republicans.....	9
1.2 Què volem? La República catalana.....	10
1.3 Com ho volem fer?	11
1.3.1. Resolució del conflicte polític, negociació, amnistia i autodeterminació.....	11
1.3.2. Reptes del moviment independentista	13
1.3.3. Construint (i ampliant) grans consensos.....	15
1.3.4. Bon govern i polítiques republicanes	17
1.4. Per a què? Un projecte europeu, amb consciència global	20
Missió. Sis objectius estratègics que volem veure assolits abans del 2030.....	23
2.1. Ciutadania republicana.....	23
2.2. Nació diversa.....	24
2.3. La societat del benestar i la justícia social	25
2.4. País en xarxa i sencer	27
2.5. Un ecosistema descarbonitzat i viu	28
2.6. Economia del bé comú	29
Visió. Un horitzó per al 2040, i més enllà.....	33
3.1. Un horitzó republicà	33
3.2. Un horitzó progressista.....	35
3.3. Un horitzó nacional.....	37

Conferència Nacional 2022

Escrivim el futur republicà

Ponència

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Presentació

El text de la ponència política 2022 que teniu a les mans constitueix l'aposta i la proposta estratègica d'Esquerra Republicana **per als propers dos anys**. Assumeix i actualitza en bona part el document aprovat en el marc de la Conferència Nacional celebrada l'estiu del 2018, així com del 28è Congrés, de l'any 2019.

Sabem que **el camí cap a la independència, i més encara, la construcció d'una República, és un repte d'unes dimensions considerables. Tanmateix, tenim clar també que es tracta d'un camí cap a la independència que és irreversible. Perquè la República és imprescindible per poder ajudar la gent i fer una societat millor.**

Aquestes són les coordenades del nostre GPS polític, social i nacional. Unes coordenades que no han canviat. És més, s'han vist més legitimades que mai arran de la resposta violenta i repressiva que l'Estat ha donat al clam massiu, pacífic i democràtic de la ciutadania l'1 d'octubre del 2017.

A Esquerra Republicana reitem que els fets viscuts els darrers anys han posat de manifest tant la necessitat de continuar treballant com els reptes per assolir **l'objectiu irrenunciable**.

Per això, com que tenim clar on anem, i per què, també som una formació política que evoluciona, que aprèn, que creix; que davant els reptes no s'arronsa, sinó que s'enforteix; que davant els entrebancs no s'atura, sinó que busca (i construeix) vies alternatives per seguir avançant. Fet i fet, com la societat.

Tenim clar que per guanyar la República ens cal tàctica i estratègia. Perquè, com diu Sun Tzu, l'estratègia sense tàctica és el camí més lent cap a la victòria (i nosaltres tenim pressa per posar al servei de la ciutadania les millors eines), però la tàctica sense estratègia és el soroll abans de la derrota (i nosaltres volem i necessitem guanyar).

Per això hem fet un document amb mirada actual, de present, però també de futur. El document aprofundeix en les raons i indicadors estructurals i conjunturals que han de permetre'ns avançar per aconseguir una República al servei de la ciutadania. Aquest text vol ser una eina per ajudar en aquest camí col·lectiu, que ja no té marxa enrere.

El text s'articula en tres grans apartats: valors, missió i visió. En primer lloc, el capítol dels **valors** reitera un cop més que és Esquerra Republicana, que motiva la seva militància a ser-ne part i quin és l'objectiu polític que, com a formació política que és, es planteja. En altres paraules, explica, a tall de recordatori, qui som (valors republicans), que volem (la República Catalana), com ho volem aconseguir (a través de la confrontació democràtica i la negociació, en la qual defensem l'amnistia i l'exercici del dret a l'autodeterminació com a vies de solució d'un conflicte polític) i per a què la volem, la República (per posar-la al servei dels grans reptes globals, que també són els nostres, des del nostre europeisme crític i compromès al-

hora). En aquest sentit, cal reiterar que Esquerra Republicana pren com a àmbit d'actuació Catalunya i l'Aran, la Catalunya del Nord, la Franja de Ponent, el País Valencià i les Illes Balears i Pitiüses. Així mateix, si bé l'àmbit lingüístic, cultural i nacional de referència són els Països Catalans, en tota la seva amplitud, és inevitable que el gruix de les propostes polítiques encaminades a la independència se centrin en l'àmbit principatí. De fet, entenem que assolir la República Catalana serà un factor dinamitzador que permetrà treballar més i millor en la construcció d'aliances i sinergies en el si del conjunt dels Països Catalans.

En segon lloc, el capítol dedicat a la **missió** estableix sis grans objectius estratègics que hauríem d'aconseguir en els propers anys. El país que estem construint es defineix a partir de sis conceptes que reflecteixen perfectament l'ideari de la formació: ciutadania republicana, nació diversa, societat del benestar i la justícia social, país en xarxa i sencer, un ecosistema descarbonitzat i viu, i l'economia del bé comú.

Finalment, el tercer capítol, el de la **visió**, pretén dibuixar l'objectiu a mitjà termini que ens hem plantejat. És una mirada de futur, amb vocació transgeneracional. Un horitzó que atorga tot el sentit a la nostra vocació republicana i independentista. Posa de manifest com moltes de les coses que somniem, des de la nostra voluntat i determinació republicana, són molt difícils, o directament impossibles, sense comptar amb les eines i els recursos dels quals avui disposen els estats. Per això en volem ser. Tanmateix, i sense que en cap cas sigui contradictori, també entenem que la millor manera d'avançar cap a la República que anhelem passa per dur a terme polítiques republicanes allà on disposem de la responsabilitat institucional per fer-les, i així mateix per construir i enfortir grans consensos sobre la base del republicanisme, per tal de fer inevitable el canvi de paradigma que ens ha de fer assolir l'objectiu de la independència, és a dir, la plena sobirania nacional i republicana, com més aviat millor. En això treballem.

En definitiva, aquest és un document estratègic que ens marca el camí a seguir com a formació política. Així mateix, aspirem que sigui útil per tal de fer entendre tothom, siguin o no militants del partit, què volem, per què, com ho volem fer i, sobretot, per a què.

Capítol 1

Valors. Qui som, què volem

1.1 Qui som? Valors republicans

1. **Esquerra Republicana** som un partit històric, de base popular, identificat amb els principis de llibertat, igualtat i fraternitat, que assumeix el seu **passat**, i que s'ha renovat actualitzant els seus valors fundacionals acarant-los als reptes que ens plantegen en el **present** i el **futur**.
2. **Som una formació d'esquerres**, que aposta per la justícia social i que defensa els interessos col·lectius com a garantia dels individuals.
3. Som un **partit d'inspiració republicana i socialdemòcrata**, que incorpora elements de les tradicions socialista i llibertària, compromès amb la causa de l'internacionalisme i la fraternitat entre els pobles —especialment aquells que pateixen règims dictatorials, explotació econòmica i opressió nacional—, que té permanentment com a eix de la seva acció política la lluita contra les desigualtats, les discriminacions i l'abús de poder.
4. **Som una formació ecologista**, que situa en el nucli del seu ideari la lluita per un model econòmic respectuós amb la natura, sostenible a llarg termini i atent a les necessitats de les generacions futures.
5. **Som un partit feminista**, decidit a posar fi al patriarcat i a uns models familiars, socials i d'assignació discriminadora de valor de gènere, els quals es reflecteixen en les múltiples expressions de les violències masclistes que patim i serveixen sovint per justificar-les socialment.
6. **Som un partit republicà, demòcrata**, contrari a totes les formes de dominació social, compromès amb la defensa dels drets i les llibertats personals i col·lectives, i amb la construcció d'un espai públic democràtic, de debat, d'experiències i de participació política, organitzat de baix a dalt, des d'una efectiva ciutadania compartida —tothom amb els mateixos drets i deures— que no exclou ningú. Per això, el nostre objectiu polític immediat i, alhora, l'instrument principal per aconseguir un país just, lliure i feminista és la construcció d'una República Catalana.
7. Som, en conseqüència, **un partit antifeixista, respectuós i defensor de l'alteritat de les persones**. Considerem ineludible aprofundir en la memòria republicana, el compromís de la denúncia dels crims contra la pau, dels crims de guerra i dels crims de lesa humanitat comesos a l'Estat espanyol, denunciar el model d'impunitat existent i **potenciar les polítiques de no repetició i de reparació**. Igualment, esdevé prioritària la nostra implicació en la denúncia dels crims contra la humanitat comesos arreu del món i l'assoliment d'una jurisdicció internacional que garanteixi la reparació de les víctimes i el càstig dels responsables.
8. **Som un partit català**. Ens interessin, ens involucrin i ens interpel·len tots els reptes i problemes del món d'avui, però **els Països Catalans són el nostre espai fonamental de referència, el nostre espai nacional**.

9. **Som un partit independentista**, perquè aspirem a disposar de tots els instruments i recursos amb què els pobles sobirans procuren assolir els seus objectius nacionals. Amb la **consciència de formar part d'un espai europeu** que implica un permanent exercici democràtic d'articulació de sobirania compartides, mai absolutes, mai definitives. **Defensem el dret a decidir i escoltar i obeir la voluntat popular democràticament expressada.**
10. **Som un partit municipalista**, perquè creiem fermament en el principi de subsidiarietat, atès que és el nivell més idoni per adoptar decisions, **entès com l'atribució de la capacitat de decisió i execució al nivell més adequat per a cada àmbit o qüestió, partint de la proximitat i la governació local com a primer criteri a respectar i considerar.** Volem solucionar els problemes concrets de cadascun dels ciutadans, i estem convençuts de la importància dels ajuntaments i la intervenció local per fer-ho possible i garantir l'eficàcia dels avenços socials i la millora de la qualitat de vida de totes les persones.
11. Som un partit que entén **la nació com el resultat d'un procés històric complex de continuïtats i trencaments** que, en el curs del seu desenvolupament, ha anat involucrant moltes generacions i grups socials diferents; que ha anat produint un entramat social, cultural i lingüístic particular i distintiu. No és una herència acabada i definitiva que hem de conservar inalterable; ans al contrari, entenem la nació com un projecte dinàmic i en construcció constant.
  - 11.1 Aquest entramat sociohistòric i la seva **expressió lingüísticocultural** mereix, com qualsevol altre, ser objecte de la nostra responsabilitat per preservar-lo com a patrimoni històric de la humanitat, i per a nosaltres és la font de legitimitat i la demostració més evident de la nostra condició nacional i una eina decisiva per poder fer efectiu el nostre dret irrenunciable i imprescriptible a l'autodeterminació. Som una nació d'Europa, d'arrels antigues, que nodreixen i afermen el nostre europeisme.
  - 11.2 Per això, **la concepció nacional d'Esquerra Republicana respon a la idea de país en construcció permanent.** La nació la fa la gent que, en cada moment, participa en la vida social del país, amb els seus neguits, lluites i aspiracions. D'aquesta manera, **la nació catalana de cada període, mai donada per definitiva ni tancada,** muta i es desplega en el temps com el resultat de la lliure voluntat col·lectiva, com un projecte obert, solidari i respectuós amb les formes diferents de concebre i viure la nació.
12. Som una formació **compromesa i solidària amb les persones que no gaudeixen dels mateixos drets de ciutadania reconeguts a la resta de catalanes i catalans, raó per la qual esdevé prioritari superar aquest escenari que atempta contra la cohesió social i nacional. D'acord amb la nostra concepció d'"un sol poble",** assumim la **diversitat resultant de les successives onades d'immigració** com un pilar bàsic **enriquidor i constitutiu** de la nostra realitat social. Per això, **garantir l'accés universal a l'empadronament, la protecció internacional de les persones perseguides per raó d'ètnia, llengua, orientació sexual, opinió política, creença o qualsevol altra vulneració dels drets humans, així com lluitar pel reconeixement de la ciutadania plena de totes les persones que viuen i treballen a Catalunya,** són accions que segueixen principis bàsics dels valors republicans i en conseqüència ineludibles.

1.2 Què volem? La República catalana

13. Volem **ajudar la gent**, millorar la vida de les persones en el dia a dia, garantir prosperitat compartida i igualtat d'oportunitats... I per això volem la independència.
14. Volem que **la ciutadania dels Països Catalans disposi dels mateixos drets polítics que els ciutadans i ciutadanes de ple dret dels estats del nostre entorn.**
  - 14.1 **En concret, volem que la ciutadania de Catalunya disposi, com abans millor, de la plenitud dels drets polítics que van associats a formar part d'un estat propi.**
  - 14.2 **I volem que el procés d'emancipació nacional de Catalunya suposi un impuls** perquè els nostres germans i germanes del País Valencià i les Illes puguin també accelerar els seus propis processos d'autodeterminació.

15. Volem que **la nostra acció política contribueixi a l'empoderament** de la població, i que aquest **empoderament** es realitzi i s'institucionalitzi mitjançant la construcció de la República.
16. Volem **ser útils** i que aquesta **construcció republicana** canalitzi, simultàniament, les **polítiques públiques transformadores** que permetin assolir els màxims graus de justícia social, llibertat, progrés i benestar.
17. Volem **contribuir**, des de la República i des de l'acció política continuada, **a l'establiment de relacions pacífiques i de cooperació amb els altres pobles** i societats, en tots els ordres i totes les instàncies i escenaris; amb els que tenim més lligams per raons històriques, culturals i de proximitat; amb el conjunt dels pobles d'Europa i de la Mediterrània, i també amb la resta de pobles del món.
18. Volem **que el nostre país sigui un espai d'experiències de millora social, de reconeixement i d'intercanvi cultural, de respecte a la diversitat i la pluralitat, en un entorn natural endreçat, cuidat i capaç de regenerar-se espontàniament.**

1.3 Com ho volem fer?

1.3.1. Resolució del conflicte polític, negociació, amnistia i autodeterminació

19. Ens trobem immersos en un **conflicte polític de gran complexitat. Un conflicte no és altra cosa que una disparitat d'interessos, així com un pols de conquesta i distribució de poder, entre dos o més actors.**
  - 19.1 En el nostre cas, avui hi ha una **majoria consolidada de la societat catalana que vol decidir democràticament el futur polític de Catalunya.** Es tracta d'una majoria forta, plural i diversa, que va més enllà dels marges dels partits independentistes, fins al punt de constituir **un dels grans consensos existents al país.** Aquesta majoria a favor de l'exercici del dret a l'autodeterminació, lluny d'afeblir-se, no ha deixat d'augmentar any rere any, tal com demostren els successius resultats electorals.
  - 19.2 Per donar resposta a aquesta demanda creixent, les institucions de Catalunya han explorat totes les vies per oferir a la ciutadania la capacitat de decidir lliurement, democràticament i pacíficament el futur polític del país. Des de la Llei de consultes fins al referèndum de l'1 d'octubre, passant per la sol·licitud de transferència de l'article 150.2 de la Constitució a l'organització de la consulta del 9 de novembre del 2014.
  - 19.3 **La incapacitat de l'Estat de donar una resposta positiva a aquesta demanda democràtica és el principal motiu del conflicte polític entre l'Estat espanyol i Catalunya,** el qual cal resoldre democràticament sense més dilació. Per contra, fins ara, l'Estat ha respost únicament amb repressió i judicialització, amb violència policial, presó, exili, inhabilitacions i multes del Tribunal de Comptes. Una autèntica causa general contra l'independentisme que només agreuja el conflicte i ens allunya de la solució.
20. Entenem que, en un context de conflicte polític d'aquesta naturalesa, la millor manera de resoldre'l és a través d'**un procés de negociació política que ens permeti confrontar les idees democràticament.** La millor confrontació democràtica és la taula de negociació, acompanyada de la capacitat de seguir revitalitzant el moviment social, ampli i transversal, a favor de la independència i d'enfortir els grans consensos de país com són l'autodeterminació i l'amnistia.
  - 20.1 Avui, l'existència d'aquest conflicte polític entre l'Estat espanyol i Catalunya és reconeguda per primera vegada per part del Govern de l'Estat espanyol. Un fet sense precedents que **ofereix l'oportunitat d'obrir una NEGOCIACIÓ sobre la resolució del conflicte polític entre Catalunya i l'Estat espanyol que posi fi a tota forma de repressió i ofereixi a la ciutadania de Catalunya el dret a decidir el futur polític del país.**
  - 20.2 L'oportunitat de la negociació s'ha obert gràcies a la força de l'independentisme, al clam de la ciutadania i a la força electoral i decisiva d'Esquerra Republicana, i es basa en la voluntat d'iniciar un diàleg sincer, sen-

se condicions, en què es pugui parlar de tot, i que té la garantia que tota proposta que surti de la taula de negociació haurà de comptar amb l'aval de la ciutadania de Catalunya a través d'una votació democràtica.

- 20.3 La nostra aposta per una **negociació política és coherent amb la demanda històrica del dret a l'autodeterminació per vies pacífiques. No obstant això, sabem que l'èxit dependrà en gran mesura de la capacitat de mobilització del poble català a favor d'una resolució democràtica del conflicte** i de la unitat en la defensa d'aquest objectiu. Sabem on està la nostra força en aquesta negociació: en la unitat d'acció del sobiranisme, la mobilització cívica persistent i el suport electoral de l'independentisme. Tenim més força de la que alguns voldrien i no renunciarem a utilitzar-la: serem més forts com més ampli i unitari sigui el suport a la defensa d'una solució democràtica en el marc del procés de negociació política.
- 20.4 Entenem la negociació com una **eina necessària per** construir un espai de **gestió i resolució política d'un conflicte polític. És on sempre hem volgut ser, i on clarament la majoria de la societat ens demana que siguem.**
- 20.5 Així mateix, **per tal que aquesta negociació sigui creïble i, sobretot, doni fruits, cal que els representants de l'Estat, i en concret de l'Executiu, s'hi aboquin amb responsabilitat històrica i esperit democràtic, i sobretot amb voluntat de deixar enrere la resposta repressiva que tant de dolor ha causat, i causa encara.**
- 20.6 No som ingenus, ni desconeixem la història. **Treballem per trobar i construir solucions polítiques a problemes complexos, partint de l'anàlisi de la realitat i amb la intenció d'aplegar el suport més ampli possible. Per això,** tant per reforçar la nostra proposta de resolució democràtica com per estar preparats per si la negociació no dona els resultats esperats (és a dir, que no s'entri en vies de resolució del conflicte polític), hem de mantenir el treball constant per construir alternatives democràtiques per afrontar l'embat democràtic que volem guanyar. No renunciem ni renunciarem a cap instrument democràtic que ens permeti decidir el nostre futur col·lectiu per arribar a la República Catalana, des d'accions de desobediència política i social fins a accions de desbordament democràtic per fer possible el dret a l'autodeterminació.
- 20.7 El conflicte polític amb l'Estat espanyol requereix **incrementar i coordinar l'acció política del partit en cada territori dels Països Catalans, objectiu que ha de veure's reforçat amb la presència al Congrés i el Senat espanyols de representants del País Valencià i les Illes.**
- 20.8 Tenim ben present la tradició de **lluïtes compartides i la col·laboració no només entre tots els Països Catalans, sinó també amb el País Basc, Galícia i amb tots els demòcrates, col·lectius, moviments socials i partits polítics espanyols que comparteixin valors i objectius republicans i avalin una via negociada que inclogui l'exercici del nostre dret a l'autodeterminació.**
- 20.9 En coherència amb tot això, persistirem a practicar l'**empatia cap a tots aquells col·lectius de la societat que no comparteixen els nostres ideals i objectius, de la mateixa manera que exigim respecte per tal que es reconegui que la nostra és una demanda legítima, pacífica, democràtica i multitu**
- 20.10 **Finalment, la nostra demanda i proposta en aquesta negociació es fonamenta en els amplis consensos existents al si de la societat catalana: l'AMNISTIA, per posar fi a la judicialització del conflicte i reparar tota forma de repressió; i l'exercici del DRET a l'AUTODETERMINACIÓ (a través d'un referèndum vinculant i amb reconeixement), perquè és la via més democràtica, la més homologada a escala internacional i la més inclusiva per resoldre el conflicte, la que no exclou cap opció i la que ofereix a totes les parts de defensar la seva proposta.**

21. L'amnistia és imprescindible per molts motius:

- 21.1 21.1. Defensem una amnistia que abasti **totes les persones represaliades i perseguides per defensar el dret d'autodeterminació**; que comporti **desjudicialitzar el procés d'emancipació nacional i retorni al camp de la política allò que mai no n'hauria d'haver sortit.**
- 21.2 21.2. En altres paraules, **cal posar fi a la repressió de l'Estat**, que és la principal resposta que ha fet l'Estat envers l'independentisme, i que s'ha demostrat que no és útil per vèncer les idees polítiques d'una majoria de la ciutadania.

- 21.3 21.3. L'amnistia ha de ser també un **punt d'inflexió positiu per a la democràcia a casa nostra. Es tracta de proclamar que l'Estat renuncia a l'ús de la repressió com** a instrument de confrontació política; es tracta de retornar a tota la ciutadania, no només als ara represaliats i represaliades, la capacitat d'exercir amb seguretat i llibertat tots els seus drets polítics i civils.
22. **El referèndum d'autodeterminació és l'opció preferida per una gran majoria de la societat catalana, que entén que el dret a decidir el seu futur és inherent a tota societat democràtica. Els motius per apostar-hi són diversos:**
- 22.1 22.1. Tal com demostren els casos d'Escòcia i del Quebec, entre d'altres, el referèndum és un **instrument legítim i útil davant de la demanda pacífica, reiterada i massiva que una qüestió determinant sigui tractada políticament. Es fonamenta en el principi democràtic.**
- 22.2 22.2. Tal com han manifestat diversos juristes, tant a l'Estat com a la resta del món, **no hi ha cap impediment jurídic de pes que impedeixi la celebració d'un referèndum d'autodeterminació. Tot plegat rau en com s'interpreta el marc jurídic vigent, inclosa la Constitució** espanyola, i en si hi ha, o no, un acord polític per dur-lo a terme.

1.3.2. Reptes del moviment independentista

23. Per guanyar no hi ha dreces, no hi ha fórmules màgiques; **només hi ha un camí: ser encara més i més forts i estar més preparats.**
- 23.1 **Per aconseguir l'objectiu de fer de Catalunya un estat independent en forma de república hem de continuar treballant, més i millor, per fer efectiu el dret a l'autodeterminació, en aplicació del principi democràtic.**
- 23.1.1 L'any 2017 vam ser capaces i capaços **de posar sobre el plat de la balança els vots que, en qualsevol** estat plenament democràtic, haurien representat un motiu de pes per guanyar. La perspectiva del temps transcorregut des d'**aprenentatges. Per exemple:**
- 23.1.2 Hem après **que el model de mobilització del procés que hem seguit fins ara té moltes virtuts**, com ara que tenim la força de la democràcia, els vots i la força de la gent. I l'1 d'octubre es va demostrar que la gent organitzada, si és una massa crítica suficient, és capaç de resistir pacíficament davant d'un exèrcit d'uniformats. És un aprenentatge per al futur: una mobilització popular d'aquestes característiques desborda qualsevol capacitat coercitiva de l'Estat.
- 23.1.3 Hem après que, **mentre nosaltres només volem posar vots, al nostre plat de la balança, a l'altre plat l'Estat espanyol està disposat a posar-hi de tot: repressió judicial, econòmica i policial, presó, persecució política i instrumentalització mediàtica. Per això, com a garants de la democràcia que som, per guanyar ens cal posar molts més vots al nostre plat de la balança, els vots de milions de persones. Perquè sabem que això, els vots, pesarà molt més que tota la repressió de l'Estat.**
- 23.1.4 Hem après que cal **construir nous consensos i fer més grans els que ja tenim**, com són l'autodeterminació i l'amnistia, i ho hem de fer en aquells espais del país en què l'independentisme encara té molt camí per recórrer i créixer. Aquests consensos passen pels principis republicans i la bona governança, per la democràcia com a eina de solució de conflictes i per la lluita antirepressiva com a garant dels drets i les llibertats.
- 23.1.5 Hem après que **sobre la base del principi democràtic, que abanderem**, convé seguir treballant per fer créixer les complicitats amb tots els agents econòmics i socials del país, com ara sindicats, patronals, món universitari, associacions, organitzacions, etc., per tal d'aconseguir més legitimitat i més credibilitat encara.

- 23.1.6 Hem après que **per assolir l'objectiu de llibertat haurem de ser referents d'excel·lència en qualitat democràtica i en eficiència social de la governança republicana al servei dels 7,5 milions de catalanes i catalans.**
- 23.1.7 Hem après que, **malgrat que el coneixement internacional d'allò que fem, i de per què ho fem, és cada vegada més gran, encara queda camí per recórrer. Per això cal continuar treballant per ampliar el coneixement i complicitat internacional a la nostra causa, i perquè la Unió Europea inclogui en els seus tractats els requeriments democràtics que permetin l'exercici del dret dels pobles a decidir el seu estatus polític i institucional.**
- 23.1.8 Hem après que **en l'àmbit judicial europeu i internacional som més forts del que alguns creuen, o volen creure. Així, tenim clar que, quan les resolucions judicials europees deixin al descobert que en el plat de l'Estat només hi ha repressió, llavors serà quan nosaltres podrem aprofitar aquesta finestra d'oportunitat a favor de la nostra causa. Sabem que aquest moment arribarà. Tenim el convenciment que una sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans farà que tot allò que ells posaven al seu plat ja no els sigui útil. I serà justament en aquest moment que estarem en molt més bones condicions que en altres ocasions, perquè, mentrestant, haurem sabut bastir complicitats i majories i haurem pogut treballar en tots els àmbits i en tots els territoris, sense deixar-nos-en cap.**
- 23.1.9 Hem après que, **per fer passos endavant, la unitat estratègica és clau, determinant. Però també que aquesta unitat s'ha de fonamentar en el respecte cap als companys i companyes de viatge.**
- 23.1.10 Hem après que **la diversitat del moviment no és en cap cas una feblesa, sinó justament la seva fortalesa, i que per això nosaltres no mirem d'on ve cadascú, ni els motius que l'han portat a compartir camí. Allò que ens importa és la voluntat de fer camí plegats, cadascú des de la seva singularitat i idiosincràsia personal o col·lectiva.**
- 23.1.11 **Hem après que el món municipal és imprescindible en tot aquest procés. El municipalisme, base del país i de la futura República Catalana, i la complicitat de la capital del país, és clau per aconseguir els objectius compartits. Des d'Esquerra Republicana entenem aquesta responsabilitat. Som el primer partit municipalista del Principat: governem** des de la transparència i el bon govern per afrontar grans reptes com la defensa dels drets socials, començant pels drets habitacionals i energètics, o la més que necessària i inajornable transició ecològica dels nostres pobles i ciutats. El país es governa des dels municipis.
- 23.1.12 Hem après que governar, i governar bé, és la millor carta de presentació del nostre projecte col·lectiu. L'independentisme ha de ser el màxim de competitiu també en el mentrestant per aparèixer com una opció útil en el dia a dia. Hem de centrar el gruix de les energies i el talent a millorar la vida dels ciutadans, projectant que les institucions que estan governades per independentistes tenen com a objectiu principal servir les persones i les seves necessitats, ser útils per al conjunt de la societat i combatre la corrupció. Hem d'oferir confiança i convicció i ésser exemplars des dels valors republicans.
- 23.1.13 I finalment hem après que **posar-nos límits i cotilles en forma de dates fixades o fulls de ruta inamovibles ens debilita i ens limita el marge de maniobra. Per això nosaltres no parlem de quan es produirà la independència, sinó de quines són les condicions que calen per arribar-hi. I per això el nostre compromís rau a treballar cada dia** perquè es donin aquestes condicions, el més aviat possible, que ens permetin assolir l'objectiu de la independència.
- 23.2 **Mentrestant:**
- 23.2.1 **S'ha incrementat una majoria parlamentària independentista, orientada a l'esquerra, després de les últimes eleccions al Parlament de Catalunya,** superant per primera vegada el llindar del 50% de suport electoral a l'independentisme.

- 23.2.2 Aquests resultats electorals del 14 de febrer del 2021 van permetre **l'accés d'Esquerra Republicana a la presidència de la Generalitat, en la persona de Pere Aragonès, al capdavant d'un Govern de coalició independentista.**
- 23.2.3 També és cert que percebem amb preocupació, dins de l'independentisme, diferències en el **diagnòstic i la naturalesa del projecte de futur. La manca de consens estratègic que suposen aquestes diferències** —barrejades amb factors ideològics, condicionants socials, diverses concepcions de la nació— ha suscitat una creixent polarització.
- 23.2.4 Aquestes diferències expressen la **diversitat i transversalitat de l'independentisme, però** dificulten que l'independentisme, a partir de la coincidència en l'objectiu de la independència, s'expressi amb una sola veu. En tot cas, **no podem acceptar ni deixar que es doni per fet que l'independentisme català sigui un moviment nacionalista clàssic basat en la identitat ètnica o cultural. No ho som i no hem de permetre que es transmeti cap signe o gest que doni peu a una interpretació malintencionada. La nostra és una causa de llibertat i ambició creativa, de República i dignitat, una causa europea i democràtica.**
- 23.2.5 S'han posat de manifest, atïats per l'espanyolisme polític i mediàtic més ranci, els **riscos de la constitució de blocs divisius als Països Catalans, presentant com a factor delimitador —sovint en clau identitària—** el projecte independentista. Presentar, per exemple, la societat catalana escindida en dues comunitats per raons fonamentalment lligades a la identitat, la cultura i la llengua és l'estratègia de l'espanyolisme. Abonar aquesta visió és fer-li el joc.
- 23.2.6 És precisament per això que un dels principals reptes del moviment segueix essent l'articulació del consens estratègic, la represa de la iniciativa, reivindicar-se com un moviment obert, atractiu i inclouent i superar les discrepàncies, els retrets o les picabaralles internes que ens allunyen de la victòria.
- 23.2.7 En aquest context, des d'Esquerra Republicana ens reivindicuem com una formació política que davant les adversitats sap aprendre, que defuig les lamentacions, que no busca culpables, que no té por d'assumir responsabilitats, per complexes que siguin, que aposta per la determinació cívica, política i democràtica, i que continua treballant en favor d'una estratègia compartida que ens permeti guanyar la República Catalana. Perquè sabem que és inevitable, perquè sabem que ho podem fer i ho farem.

1.3.3. Construïnt (i ampliant) grans consensos

24. **La independència tindrà molts més suports en la mesura que cada vegada més gent entengui que és una eina útil i al servei del benestar col·lectiu.** La nostra prioritat és **donar resposta a les necessitats socials, econòmiques, polítiques i ecològiques** del país. Per això ens cal liderar amplis consensos socials i polítics, per obtenir unes **eines i recursos imprescindibles, que avui no tenim perquè depenen de l'Estat. Per això volem ser un estat.**
- 24.1 El factor més determinant i limitador de les polítiques econòmiques públiques, a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears, és el **dèficit fiscal estructural**. Aquest factor i els incompliments reiterats dels compromisos pressupostaris de l'Estat, bloquegen la inversió en infraestructures i limiten l'eficàcia de les polítiques socials.
- 24.2 Un altre dels factors que ens impedeixen fer les polítiques que volem són els **límits competencials i legislatius** als quals ens sotmet l'actual marc jurídic estatal, com ara aquells que ens impedeixen limitar els preus dels lloguers, abaixar el preu de la llum, aplicar polítiques de ciutadania progressistes, etc.
- 24.3 Ara mateix, al costat de l'espoli fiscal i les limitacions competencials, l'altre factor determinant és el **retard en el canvi del model energètic, que és necessari i urgent**. El retard en el desplegament de les energies renovables requereix una acció planificadora redistributiva i inversora decidida que contribueixi a prevenir el canvi climàtic i atenuar-ne els efectes.

24. 4 La **gestió de la crisi demogràfica** (sobreenvelliment de la població, constants fluxos migratoris causats per crisis en origen), així com la política migratòria disfuncional i injusta, l'estructura dels perfils laborals, elevades xifres d'atur, dubtes permanents sobre la viabilitat futura del sistema de pensions, noves demandes en un horitzó d'atenció a la solidaritat intergeneracional i de transició econòmica, requereixen prendre opcions estratègiques quant al model econòmic, a la dinàmica creixement/decreixement, o al lloc que volem ocupar en la nova "divisió internacional del treball".
24. 5 Cal abordar immediatament la **reconversió de sectors fonamentals**, com l'automoció i el turisme.
24. 6 Disposem d'un teixit econòmic, amb una consolidada **base industrial i amb una clara vocació exportadora**, que necessita adaptar-se a les noves condicions per mantenir aquesta condició i enfortir-la.
24. 7 Disposem també d'àrees amb rellevants **serveis** avançats que ja compten amb algunes de les infraestructures tecnològiques bàsiques que imposa l'era digital, i amb els corresponents centres de recerca i desenvolupament de referència. Cal, però, refermar l'aposta per la innovació i la creativitat.
24. 8 El **sector cultural, que inclou la llengua i l'audiovisual, és estratègic** en la construcció republicana, però arrossega mancances estructurals agreujades per l'obstruccionisme de l'Estat. Cal articular el mercat cultural comú i fixar persones i projectes al territori.
24. 9 I cal seguir impulsant **estratègies de l'agricultura, la ramaderia o la pesca en la perspectiva de nous objectius de sobirania alimentària**. Així mateix, les activitats agrícola, ramadera, pesquera i forestal encara han de seguir contribuint en l'equilibri territorial i en la conciliació del benestar de la població rural amb la sostenibilitat ambiental, junt amb una perspectiva rural transversal en totes les polítiques que incideixen en el desenvolupament sostenible del món rural.
24. 10 Encara s'ha d'assumir amb prou convicció l'objectiu col·lectiu d'una **ocupació de qualitat** i amb uns nivells salarials més elevats i més d'acord amb els de les economies europees avançades.
24. 11 Es fa igualment urgent **revisar i posar al dia el nostre mapa institucional i d'administració pública que arrossega velles incoherències, redundàncies evidents**, models de funció pública obsolets i costos estructurals absurds.
24. 12 Cal procedir també a la **reordenació urgent del sistema públic** de transport (traspàs dels trens de Rodalies, nou mapa viari i ferroviari). Les limitacions a l'ús del vehicle privat han d'anar acompanyades d'alternatives eficients de transport públic.
24. 13 Cal completar els traspàsos i la reordenació en la **xarxa de transports i el sistema portuari i aeroportuari**.
24. 14 Cal també completar actuacions iniciades en tota mena d'àmbits com ara **l'Agència Tributària catalana o la correcció dels desequilibris territorials interns**.
24. 15 Suscita unanimitat l'atenció preferent al **sistema sanitari públic** per revertir els efectes acumulats durant el llarg cicle de retallades i l'estrès de la pandèmia, i per tornar a posicions capdavanteres. També l'enfortiment del sistema educatiu públic i, cada vegada més, la necessitat de disposar d'un parc públic suficient per poder garantir el dret a l'habitatge.
24. 16 Les tensions a què s'ha vist sotmès el **sistema de protecció social** ha posat en evidència les capacitats, però també les mancances i limitacions, dels serveis públics a les persones.
24. 17 També s'ha fet evident la necessitat d'ampliar les **polítiques d'igualtat** entre homes i dones a partir d'accions basades en l'equitat (i no en la igualtat sense perspectiva).
24. 18 **L'elevada taxa d'atur, la precarietat i la manca d'expectatives condicionen les opcions del jovent**, dificulten la seva emancipació i obstaculitzen la construcció de projectes de vida dignes. Cal actuar urgentment (impuls econòmic, regulació laboral, habitatge) per revertir aquesta situació, que afecta greument tota la societat.
24. 19 I també en tota la societat ha anat creixent la consciència sobre l'oportunitat d'abordar sense més dilacions una **reforma horària, i una nova manera d'entendre i gestionar els usos del temps, més coherent amb una concepció de respectar drets i facilitar deures, que faciliti la conciliació**, i que ens acosti a paràmetres més racionals d'organització del treball i de la vida quotidiana.
25. Per això cal **enfortir, i fer encara més grans, els actuals consensos que caracteritzen la nostra societat, entre els quals destaquen els següents:**

- 25.1 A favor d'una **solució política i democràtica** en relació amb el conflicte amb l'Estat.
- 25.2 A favor de l'exercici del **dret a decidir**.
- 25.3 A favor de **posar fi a la repressió** i del lliure exercici dels drets i les llibertats.
- 25.4 A favor d'un **model d'estat republicà** (i no monàrquic).
- 25.5 A favor de la **immersió lingüística**.
- 25.6 A favor d'**enfortir l'estat del benestar**.
- 25.7 A favor de posar fi al feixisme, en totes les seves formes i manifestacions.
- 25.8 A favor de **superar els límits competencials** i operatius amb què topen les institucions catalanes per l'obstruccionisme de l'Estat i les seves inèrcies.
- 25.9 A favor d'**ampliar i superar, quan escaigui, els marges de l'autonomia** allà on sigui possible, fins a arribar a l'objectiu de la sobirania plena, que és la independència.
- 25.10 A favor de **restablir el prestigi de la política institucional**, fent bandera del bon govern.
- 25.11 A favor de **fer més efectiva l'acció del Parlament** de Catalunya, per fer més evident la seva "utilitat" instrumental de cara a les condicions de vida de la gent i la protecció dels seus drets.

1.3.4. Bon govern i polítiques republicanes

- 26. **L'escenari actual, caracteritzat per l'existència d'una negociació de caire bilateral, deixa enrere les relacions multilaterals entre Estat i comunitats autònomes.** Els motius que ens han portat a aquesta situació són diversos.
- 27. En primer lloc, el **context espanyol** continua suposant un obstacle als esforços de cohesió social, reconversió econòmica i desplegament cívic i cultural. Alguns poders polítics de referència als diversos territoris de la nació, i específicament l'Estat espanyol, ignoren la nostra condició nacional i actuen amb voluntat de dissoldre-la i entorpir les seves expressions. En altres paraules, l'Estat espanyol és un exemple flagrant de mal govern, que a més fa polítiques a les antípodes d'allò que nosaltres entenem que ha de ser el republicanisme cívic. D'exemples en tenim un munt:
  - 27.1 Les impugnacions a les iniciatives econòmiques, polítiques i legislatives de les institucions catalanes topen amb la rigidesa d'un Estat encastellat, incapaç de reconvertir-se davant les manifestacions de **crisi crònica** que mostra el règim del 78.
  - 27.2 Els efectes de la **pandèmia** i l'**endeutament** públic no han fet sinó agreujar la concepció centralista i acaparadora en la gestió dels recursos.
  - 27.3 L'economia espanyola presenta encara profundes **anomalies estructurals i desequilibris territorials**, devorada pel centralisme extractiu instal·lat a la capital.
  - 27.4 Juntament amb Grècia, Espanya presenta de manera recurrent les xifres d'**atur**, especialment entre els joves, més elevades de la UE.
  - 27.5 Constatem el predomini d'una concepció d'Espanya dominada per la revisió de la FAES dels **postulats franquistes**: una Espanya monolítica, irreformable, uninacional, unicultural i monolingüe.
  - 27.6 Al cim de tot plegat hi sobreviu encara una **monarquia corrupta**, que ha lligat la seva sort al suport dels sectors més conservadors, alguns fins i tot reaccionaris (que inclou una part important dels quadres del PSOE).
  - 27.7 El control de l'economia continua encara en mans de les empreses de l'**IBEX 35**, que acaben imposant modificacions normatives, polítiques d'infraestructures i règim de preus sense que l'Estat i el Govern s'immutin.
  - 27.8 Això es tradueix en dificultats de **modernització** empresarial, poca capacitat per definir projectes de reconversió econòmica, desatenció cap a àmbits com la recerca i el coneixement, o la consagració de territoris i societats **subsidiats i funcionaritzats de manera desproporcionada**.
  - 27.9 La contrapartida d'aquest model és la perpetuació dels fluxos de recursos de les comunitats desenvolupades, especialment mitjançant el **dèficit fiscal**. Aquest dèficit és especialment exorbitant en el cas de les Illes Balears, el País Valencià i Catalunya.

- 27.10 Atemorit i sense capacitat d'encetar un veritable gir, trobem un **Govern espanyol** de coalició amb una majoria fràgil, permanentment **condicionat per unes classes dirigents, uns actors mediàtics i uns cossos de l'Estat de filiació obertament neofranquista**.
- 27.11 La **polarització política creixent a l'Estat espanyol és aprofitada i aprofundida per les narratives populistes i d'extrema dreta**; això fa necessari teixir aliances antifeixistes, en tots els àmbits territorials, per frenar-ne l'avenç.
28. Així doncs, entenem que, per tal de donar resposta a totes aquestes necessitats, ens calen eines i institucions republicanes. Partim de la base que **no és tant que hi hagi un camí cap a la República com que, sobretot, la República és el camí**. O dit altrament, que **la millor manera d'arribar a la República és posant en pràctica polítiques netament republicanes i demostrant-ne la utilitat**.
- 28.1 Això passa, en primer lloc, per assumir responsabilitats de govern a tots els àmbits, des del municipal fins al nacional, i exercir-les amb vocació republicana, posant al centre de les preocupacions el **bé comú**.
- 28.2 En segon lloc, per entendre que el **bon govern** és una condició inherent al compromís de republicanes i republicans.
- 28.3 Per això, a Catalunya, el Govern de la Generalitat s'ha marcat com a objectiu dur a terme polítiques efectives en el marc de **quatre grans transformacions: social, verda, feminista i democràtica**, totes elles amb un segell clarament modern i republicà, així com en tots aquells governs en què estem representats, ja sigui el Govern balear o els centenars de governs municipals.
29. **La millor manera de posar de manifest la utilitat de les polítiques republicanes és amb exemples concrets**, com ara els següents:
- 29.1 **Els atacs constants i reiterats a la llengua i la cultura reclamen una resposta urgent, massiva, coordinada i desacomplexada**. La conjuntura actual, atenent a la composició dels governs del País Valencià, les Illes Balears i Catalunya, ofereix una oportunitat real d'estrènyer la relació entre aquests territoris dels Països Catalans. Una oportunitat d'establir vincles estrets i cooperar en projectes amb vocació de perdurar. La conjuntura i l'estructura requereixen també, però, una intervenció pública ambiciosa en el front cultural, que compensi els dèficits derivats de la manca d'estatalitat que pateixen la llengua i la cultura catalanes.
- 29.2 En el marc de les polítiques que garanteixin **l'accés equitatiu a la cultura**, i al costat de l'atenció a persones, entitats i empreses que han patit severament les restriccions i confinaments ocasionats per la pandèmia i necessiten suport per relançar els seus projectes, és urgent l'actualització tecnològica i pressupostària dels equipaments i infraestructures del sector de la comunicació i la cultura. El sistema de comunicació és la principal infraestructura i màquina prescriptora del sistema cultural. Els increments pressupostaris són una condició necessària però no suficient per reinserir la producció artística i cultural catalana en els circuits internacionals i fer-la present en tota mena de xarxes i suports.
- 29.3 Un dels reptes principals de la llengua i la cultura catalanes és la seva adaptació al **nou entorn digital**. Una part fonamental d'aquesta adaptació es dirimeix en la relació entre el sistema cultural i el sistema de comunicació. I també en la connexió entre aquests sistemes i el sistema educatiu.
- 29.4 Cal posar en marxa un **pla de suport a la creació de continguts per a les noves plataformes audiovisuals i per a les xarxes socials**. La reforma de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, de la Corporació Valenciana de Mitjans de Comunicació i de l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears i l'actualització de la seva missió de servei públic els haurien d'adjudicar, altra vegada, un paper principal en la divulgació i l'ampliació d'usos del català. Acompanyada, ara, per una acció coordinada en l'àmbit de les "indústries de la llengua".
- 29.5 L'objectiu de ser **un país més culte**, amb gent formada per encarar els reptes de futur i per contribuir a bastir un espai públic de qualitat, exigeix refermar el caràcter eminentment públic que ha de tenir el sis-

tema educatiu, per fer front a les desigualtats en tots els nivells formatius i garantir un accés igualitari al sistema universitari.

29. 6 La defensa de **l'ensenyament en català** i el sistema d'immersió lingüística han de ser una prioritat nacional per preservar i impulsar el nostre sistema educatiu i el futur del català. Especialment quan algunes sentències referides al Principat el posen en qüestió, o quan la Generalitat Valenciana ha eliminat la possibilitat de la immersió lingüística. Cal garantir la formació i la competència lingüística en català de tot l'alumnat.
29. 7 En aquest sentit, resulta prioritari desplegar tots els mitjans necessaris per tal de posar a l'abast de la ciutadania catalana d'origen **estranger cursos i programes d'aprenentatge específic que facilitin el coneixement de la llengua i la cultura catalanes**.
29. 8 El **sistema educatiu ha de promoure l'equitat** i d'impedir la segregació escolar i les diverses formes de "fracàs escolar" que en deriven. El fracàs escolar és un dels símptomes més descarnats de la perpetuació de les desigualtats de tot ordre, també durant les etapes formatives que haurien de mitigar-les.
29. 9 La **transformació educativa i la incorporació de la cultura digital** a l'escola han de garantir la competència i l'accés de l'alumnat a les noves tecnologies de la informació de manera crítica, autònoma i creativa, en línia amb la incorporació de noves alfabetitzacions (informàtica, en xarxes, audiovisual, tecnològica en general) als currículums escolars.
29. 10 En un escenari de **reindustrialització i de provisió de nova ocupació d'alta qualificació**, la promoció pública de la recerca bàsica i el compromís d'estímul a la recerca aplicada són els instruments que permetrien evitar l'empobriment social que suposa la diàspora de doctors i graduats que marxen a altres països perquè no troben oportunitats aquí.
29. 11 Caldrà vetllar perquè la **nova llei universitària**, pendent de tramitació al Congrés, atorgui més autonomia a les universitats i garanteixi a les públiques una major dotació de recursos econòmics i de gestió.
29. 12 En un sentit semblant, es planteja la necessitat d'**enfortir la xarxa de centres d'investigació** i recerca, reconeguts i consolidats, i explorar noves àrees d'interès i d'oportunitat en tots els camps del coneixement. Per fer això, a banda de les dotacions pressupostàries adequades, caldria dignificar la carrera acadèmica, superar l'endogàmia característica en l'accés al sistema i crear noves modalitats de contractació que proporcionessin estabilitat professional al professorat.
29. 13 Un bon instrument de visibilització del compromís de regeneració democràtica seria abordar amb determinació l'elaboració de la **lleï electoral catalana**, que possibiliti un vincle més estret entre representants i representats.
29. 14 La prova pilot en relació amb la **renda bàsica universal**, en tant que dret de la ciutadania que supera les polítiques de rendes condicionades i estigmatitzants, que ha engegat el Govern de la Generalitat és una magnífica manera de guanyar i universalitzar drets.
29. 15 Cal **adaptar el model de governança per tal de donar resposta als nous reptes que tenim al davant**. Per poder ser eficients i eficaços (dos principis netament republicans) cal reformar la planta institucional donant més pes als municipis sigui quina sigui la seva mida i els seus reptes. Simplificant l'estructura institucional podem fer república. En el cas del Principat, per exemple, el Govern de Catalunya necessita poder aplicar les seves polítiques a tot el país, assumint la seva asimetria i diversitat. Cal, doncs, simplificar l'estructura administrativa. Per això proposem que només hi hagi dues estructures polítiques (ajuntaments i Govern) i dues de tècniques, per donar-hi suport (vegueries i consells comarcals).
29. 16 El rebuig a la brutalitat reiterada de les diverses formes de les violències masclistes en la nostra societat és pràcticament unànime; i això exigeix posar **l'accent en les polítiques feministes**. La creació al nou Govern català d'una Conselleria d'Igualtat i Feminismes ha estat una aposta fonamental que pot ajudar a convertir el feminisme en una prioritat social i política, però cal executar polítiques feministes des de tots els àmbits.
29. 17 **L'equilibri entre llibertat i seguretat és una peça bàsica per mesurar la qualitat del sistema democràtic**. La preocupació per la seguretat pública, doncs, és una qüestió fonamental que no pot ser abandonada al discurs demagògic de la dreta. En aquest punt, les diferències entre Catalunya —que compta amb el cos de Mossos d'Esquadra— i el País Valencià i les Illes són molt importants. S'està treballant per ajustar i mi-

llorar el model policial català i assolir la confiança de la població, que és una part fonamental de l'equació. Però no podem oblidar que, per alguns cossos policials, el servei a la llibertat i la seguretat de la ciutadania queda subordinat al sotmetiment i obediència al dictat i la ideologia de l'Estat.

- 29. 18 Cal explorar també **vies d'actuació política per canviar un sistema judicial desprestigiat** i absolutament aliè a la realitat del país. El sistema judicial ha de treballar per garantir els drets personals i col·lectius de la ciutadania, no per protegir l'Estat a l'hora de conculcar-los.
- 29. 19 Cal avançar en el **canvi de concepció i la millora de les institucions penitenciàries, en la reinserció de les persones preses, en la feminització de les presons i en la reforma del Codi penal**. Les presons també han de ser concebudes com a espais de drets.
- 29. 20 El canvi tecnològic ha propiciat **noves formes delictives** i ha obert esclotxes de vulnerabilitat en la seguretat de les persones, empreses i institucions. Cal poder respondre a la situació dotant adequadament el sistema públic de ciberseguretat. Així mateix, cada vegada més gent entén i comparteix la urgència de construir grans consensos entorn de la necessitat de preservar la cultura, la llengua, la comunicació i l'ensenyament.
- 29. 21 Finalment, assolir aquests objectius **polítics requereix que el partit s'impliqui en els debats ideològics de la societat i en proposi, assenyali reptes i objectius, es faci present i guanyi influència, mentre s'enriqueix amb la feina en els moviments socials i la societat civil (les lluites compartides), la participació en el moviment cooperatiu i associatiu; sabent que les seves posicions no necessàriament coincidirán sempre amb les actuacions dels governs en els quals participem**.

1.4. Per a què? Un projecte europeu, amb consciència global

- 30. El món s'enfronta a **sis grans disruptors**: geopolítica, geoeconòmica, antropològica, tecnològica, ambiental i social. Per això volem una **República disruptiva amb les eines necessàries per poder fer front a aquesta era disruptiva**.
- 31. El projecte republicà compta, per definició, amb una **consciència global**, inspirada en l'empatia, la solidaritat i la responsabilitat global, i vol intervenir en la construcció de les grans solucions als grans problemes, reptes i dèficits mundials amb vocació transformadora.
  - 31. 1 L'escenari geopolític global s'ha fet més **complex i multipolar**. I es fa difícil articular respostes conjuntes davant de reptes planetaris com l'exhauriment de reserves de recursos bàsics, el canvi climàtic, el creixement demogràfic, les amenaces pandèmiques, la creixent dependència tecnològica, la degradació dels medis naturals, o els senyals de noves vulnerabilitats energètiques, biològiques o cibernètiques.
  - 31. 2 Davant d'això, la **proliferació de visions apocalíptiques** ha desplaçat utopies revolucionàries tradicionals. Coincidint amb l'aprofundiment de la presa de consciència sobre problemes globals han aflorat, en canvi i a molts llocs, opcions polítiques de caràcter autoritari i populista, locals, nacionals i estatals.
  - 31. 3 Això s'ha combinat amb un **descrèdit generalitzat de la política, dels governants i de les seves institucions** i mecanismes, en la majoria de societats de tradició democràtica. Aquest descrèdit s'ha agreujat en l'espai virtual de la mà de les xarxes socials; i ha estat paral·lel a l'increment constant de les desigualtats, que sembla no tenir aturador.
  - 31. 4 Malgrat els progressos evidents en algunes reivindicacions de **drets i llibertats** fonamentals, continuen en totes les societats —també en la nostra— els brutals estralls de totes les formes de les violències massives; les discriminacions ètniques i culturals; les crisis estructurals i guerres insolubles en països cada vegada més inviables i incapaçs d'oferir seguretat, drets i projectes de vida digna als seus habitants, condemnats a migracions forçades, sota control de màfies i sense empara legal.
  - 31. 5 En aquestes condicions, amb la connivència d'alguns estats i de part del **sistema financer**, troben el camp obert formes d'economia criminal com el tràfic d'armes, de drogues, de persones, d'òrgans, o les xarxes de frau fiscal i blanqueig de capitals.

- 31.6 Mentre zés d'un terç de la humanitat viu en condicions de **pobresa extrema**, el control de l'economia és a les mans de grans conglomerats empresarials i les xarxes financeres globals. El seu control dels capitals, dels recursos bàsics, de la innovació tecnològica i de les xarxes de comercialització desdibuixa els límits entre una legalitat a mida i la criminalitat, i impedeix que cap mecanisme públic disposi de capacitat efectiva de regulació.
  - 31.7 En aquestes condicions, el **paper dels estats i d'organismes com l'ONU** queda sovint subordinat a les grans corporacions, mentre tot un escampall crònic de conflictes, guerres i violències proliferen, condemnant milions de persones a l'explotació, la fam, la misèria i el patiment.
32. Som una **nació europea** (amb clara **vocació europeïsta**).
- 32.1 Molts dels fenòmens apuntats tenen una **traducció europea** ben evident. Costa parlar d'un veritable projecte europeu o pensar en la UE com alguna cosa més que un club d'estats, que es disputen recursos i prebendes i que, de vegades, es fan favors.
  - 32.2 Malgrat la coordinació exhibida per fer front a la pandèmia de la covid-19 i la concertació de mesures econòmiques per pal·liar els seus efectes, la sortida del Regne Unit (2020) ha exemplificat i aguditzat la **progressiva pèrdua d'influència de la UE en el context internacional**.
  - 32.3 Ara mateix, davant dels EUA i la Xina, la **UE apareix com un actor de segon ordre**, que ha perdut pes i que no té un rol determinant en els equilibris de la geopolítica global.
  - 32.4 **L'actitud desafiant, o simplement despectiva, de governs o tribunals estatals**, que ignoren el marc regulador i els advertiments de les institucions comunitàries, encara fa més evidents les febleses de l'engranatge europeu.
  - 32.5 La Unió Europea ha vist **erosionades la seva reputació i legitimitat** i calen canvis profunds i en molts nivells per reforçar-les.
  - 32.6 clamorosos els **dèficits democràtics** en els mecanismes de representació, o els criteris de reclutament d'una tecnoestructura i un funcionariat més a prop dels lobbies que no pas de les societats a les quals haurien de servir.
  - 32.7 Mentrestant, molts dels estats membres han vist com **l'extrema dreta** o les actituds manifestament xenòfobes anaven condicionant la seva vida pública i la presa de decisions.
  - 32.8 La **inoperància de la UE davant de problemes estatals i internacionals** (les successives crisis de refugiats) és clamorosa. Com també la falta d'objectius comuns europeus i de visions més solidàries que la singularitzin i que permetin compartir criteris d'actuació davant de crisis polítiques i humanitàries.
  - 32.9 El **nostre europeïsm** ha de prendre consciència que aquest és, ara mateix, el marc.
  - 32.10 Cal considerar la **relativa indiferència europea davant de les reclamacions democràtiques catalanes** i de la repressió de l'Estat espanyol el 2017, al costat de pronunciaments favorables del Consell d'Europa i dels revessos judicials que l'Estat ha patit en diferents instàncies. Aquest és el context. I és en aquest context que haurem de saber guanyar més batalles legals contra aquella repressió, i que haurem de teixir aliances per poder fer valer el nostre dret a l'autodeterminació.

Capítol 2

Missió. Sis objectius estratègics que volem veure assolits abans del 2030

2.1. Ciutadania republicana

33. Els **valors republicans** són l'eix sobre el qual es construeix un estat democràtic i social amb **una ciutadania empoderada, lliure, crítica i compromesa que ha de vetllar pel seu compliment i el bé comú**. En essència, una ciutadania republicana compromesa en la construcció d'una societat justa, equitativa, amb drets i oportunitats per a tothom, arreu del territori, visqui on visqui.
34. Bastir una **democràcia laica**, que garanteixi l'absoluta llibertat de consciència, que no concedeixi privilegis a cap confessió religiosa i que separi de forma clara els poders públics de l'àmbit religiós.
35. Apostem per una **política en mans de la ciutadania** a través de la democràcia participativa, recuperant la cultura dels valors, la regeneració i l'obertura democràtica. Una ciutadania corresponsable, que esdevingui actora, en comptes d'espectadora, que participi activament en tots els seus nivells.
36. **El català i l'occità a l'Aran i la llengua de signes catalana i valenciana són llengües pròpies i comunes d'una societat que és plurilingüe, i són i han estat garantia d'igualtat d'oportunitats i de cohesió social als Països Catalans**. Amb l'objectiu de revertir la situació crítica en què es troben, especialment en àmbits sectorials com el consum (per exemple, en l'etiquetatge dels productes), el digital, l'audiovisual i la justícia, entre altres, cal una resposta conjunta de societat, entitats i Administració per normalitzar la llengua pròpia en tots els àmbits en què és residual, garantir els drets lingüístics dels parlants i incrementar-ne l'ús social arreu dels Països Catalans.
37. Hem de continuar evidenciant i denunciant la imposició lingüística de l'espanyol en l'activitat al Congrés i al Senat, així com l'estratègia permanent de minorització de **les llengües pròpies** diferents del castellà per part de l'Estat espanyol.
38. **La cultura** és un pilar d'empoderament ciutadà, d'igualtat d'oportunitats i de cohesió social, així com un vincle intergeneracional i una riquesa dels diversos territoris dels Països Catalans. La cultura és un element essencial per al desenvolupament de les persones i de la societat, font d'aprenentatge i de salut, així com un àmbit de desenvolupament professional. A més, la cultura catalana forma part del patrimoni cultural mundial i permet intercanviar visions amb altres pobles del món; al mateix temps, és l'element que cohesiona i permet la construcció d'una identitat comu-

na, especialment a través de la llengua comuna, el català. És per aquest motiu que els drets culturals són tan decisius i per això concebem la cultura com a bé essencial, com a servei públic i com a pilar necessari de l'estat del benestar, i apostem per assegurar una presència suficient i equilibrada d'equipaments culturals i de circuits culturals públics i privats distribuïts arreu del territori, tant en les àrees urbanes com en les rurals.

39. **L'objectiu amb una previsió de deu anys és generalitzar l'accés lliure i universal, la pràctica i el gaudi de la cultura en totes les seves formes;** fomentar la conservació, difusió i accés al nostre patrimoni cultural, i promoure el creixement i la qualitat de la creativitat, el talent i la producció cultural propis i garantir-ne el suport.
40. La gran riquesa i diversitat cultural de la nostra nació ens interpel·la a construir conjuntament una **cultura cívica comuna basada en els valors de la democràcia, la llibertat i els drets humans**. Som una societat construïda a través de la suma, que no vol deixar ningú enrere i que vol garantir drets bàsics per a tothom.
41. D'aquesta manera, disposar d'un **model de seguretat republicà** és indispensable. Apostem per un model de seguretat integral, al servei de la ciutadania, complementat amb un servei d'emergències i protecció civil equilibrat i efectiu a tot el territori, tant a les àrees rurals com a les urbanes, per fer un bon servei en corresponsabilitat amb la ciutadania.
42. Dins les lluites contra les desigualtats, n'hi ha quatre que impregnen tota acció republicana: **la justícia social, el feminisme, l'ecologisme i l'antifeixisme formen part de les lluites indissolubles dins el projecte republicà, i esdevenen transversals** en totes les accions que es realitzen.
43. En definitiva, una ciutadania republicana és aquella que és un actiu en la **transformació global del país i lluita per erradicar les desigualtats i discriminacions**. Realitzar un canvi estructural que permeti treballar pel bé comú i establir unes bases comunes sobre les quals es construeix la mateixa societat. Una acció que requereix una mirada multidimensional i multidisciplinària, un exercici complex però alhora necessari si es vol transformar.

2.2. Nació diversa

44. Com a republicanes i republicans, aspirem **a la fraternitat, a la sororitat i a l'internacionalisme** per construir un món de persones i pobles lliures que conviuen en respecte i solidaritat entre si i en què es faci real i efectiva la igualtat entre dones i homes en igualtat de drets i oportunitats. Per assolir-ho, és necessari l'impuls decidit d'una governança global coordinada que combati les desigualtats socials i promogui el respecte a la democràcia, els drets humans i la pau com a forma d'interrelació humana i en el respecte i reconeixement de la diversitat de llengües i cultures que perviuen en el món.
45. En aquest context, la nostra millor contribució a la humanitat per transformar la societat vers els principis republicans és constituir als Països Catalans repúbliques de **dones i homes lliures** que garanteixin la independència econòmica i civil del conjunt de la ciutadania per tal de garantir una vida digna per a totes les persones. Garantir uns drets materials bàsics és imprescindible per gaudir plenament dels drets civils i la igualtat d'oportunitats, que s'han de garantir al conjunt de la ciutadania amb independència del seu origen, sexe, llengua, creença, orientació sexual o identitat de gènere o lloc de residència.
46. Per això, cal impulsar una **transformació feminista** per constituir una societat que faci efectiva la igualtat entre dones i homes, amb corresponsabilitat i coeducació, que erradiqui totes les violències masclistes perquè les dones puguin sentir-se segures, respectades i viure tranquil·les, que empoderi les dones garantint el seu accés a tots els àmbits de decisió, amb igualtat salarial i garantia professional per garantir l'autonomia econòmica de les dones, amb responsabilitat compartida en el treball de la cura i de la llar i que garanteixi els drets sexuals i reproductius per a la maternitat i per decidir sobre el propi cos.
47. Volem construir una societat que valori i defensi la **diversitat sexual i de gènere i totes les formes de viure, de sentir i d'estimar**; en definitiva, totes les formes de ser. Una societat lliure de discriminació i d'odi contra les persones LGTBI+, en què tothom tinguem garantits els nostres drets i en què puguem viure amb plenitud i llibertat l'orientació sexual, la identitat i l'expressió de gènere en els àmbits personal, públic i professional, així com el dret de constituir una família. Un país que esdevingui referent internacional en el respecte als drets humans, la diversitat sexual i la identitat i expressió de gènere.

48. Una **ciutadania** també que estigui orgullosa de la seva **diversitat**, en què totes les persones es puguin sentir acollides i viure la seva catalanitat des de diferents perspectives, amb la **interculturalitat** com a punt de trobada de persones d'origen divers que convivim com un sol poble i la **laïcitat** com a base de tolerància i respecte de la llibertat de creences i conviccions, que promogui una política decidida de separació del paper de les religions i els poders públics en totes les seves esferes, així com la supressió dels privilegis que algunes confessions encara ostenten. Un país on la intolerància i la discriminació no tinguin cabuda, que disposi d'un itinerari d'acollida i d'accés a la ciutadania per a les persones que migrin, amb una regulació dels fluxos migratoris en el marc europeu, i compromès amb el dret d'asil de les persones perseguides per vulneració dels drets humans.
49. **Som una nació amb una història, identitat i llengua pròpia que ens fa sentir orgullosos del nostre passat.** És per això que volem que el català esdevingui la llengua vertebradora d'una societat plurilingüe, juntament amb l'aranès/occità a l'Aran i la llengua de signes catalana i valenciana, en la qual totes les persones que hi visquin, parlin la llengua que parlin, tinguin el català com a llengua de referència i de cohesió social i es respectin els drets lingüístics de tota la ciutadania en tots els àmbits de la vida. Un país que visqui la pluralitat lingüística i les llengües que s'hi parlen com una riquesa cultural i una oportunitat d'interacció humana, econòmica i social amb totes les cultures del món.
50. Qualsevol **cultura** és una forma pròpia de ser i d'entendre el món que el fenomen de la globalització posa entredit. Enfront de la tendència a la uniformització, la cultura catalana, amb tota la seva diversitat, ha de fer la seva contribució a la humanitat a partir de la seva raó de ser. La cultura ha de ser considerada com un bé essencial per tot el que aporta de valor: identitat i singularitat, diversitat i cohesió social, coneixement i pensament crític, creació artística i llibertat d'expressió, creixement personal i oci. Per tot això, hem de saber aprofitar la revolució digital que estem vivint com una oportunitat per potenciar la cultura en tota la seva dimensió, situar la cultura catalana en el món i esdevenir una ciutadania culta, crítica, creativa i cohesionada.
51. D'entre tots els reptes de l'era digital, el de la **comunicació audiovisual** n'és un de crucial per a la llengua i cultura catalanes per tal de poder competir en igualtat de condicions amb les llengües i cultures dominants. El repte més important és crear un espai català de comunicació i de cultura que vertebrï els Països Catalans, que potencii els mitjans audiovisuals i les indústries culturals en català i que aposti decididament pel talent, la innovació i els nous formats digitals, tot posant al dia les estructures i les governances dels mitjans públics. I tot plegat, amb uns mitjans de comunicació públics que tenen un paper essencial per bastir un sistema comunicatiu propi basat en criteris de veracitat informativa, pluralisme ideològic i diversitat cultural amb el propòsit de construir una ciutadania lliure, crítica i ben informada.

2.3. La societat del benestar i la justícia social

52. Defensem **l'estat del benestar com un sistema essencial i irrenunciable: totes les persones que viuen al nostre país, independentment del lloc on visquin, han de tenir accés als serveis bàsics que permetin una vida digna, saludable i tan autònoma com sigui possible. Per això hem de comptar amb uns serveis públics de salut, ensenyament i socials forts i ben dotats, que treballin des de la proximitat, de manera preventiva i considerant la ciutadania com a subjectes actius. Des d'aquesta perspectiva, es fa necessari bastir un sistema de polítiques públiques redistributives potent que permeti abordar les desigualtats d'arrel.**
53. És **fonamental disposar d'un entorn natural ric en biodiversitat i d'un sistema alimentari socialment just i ambientalment sostenible**, per assolir la màxima cohesió social territorial.
54. Les desigualtats socials als Països Catalans tenen en la pobresa un dels seus màxims exponents, que afecta de mitjana una quarta part de la població, cosa que fa que puguem afirmar que no existeix una igualtat d'oportunitats reals per a tothom. És per això que de cara al 2030 **caldrà desenvolupar un abordatge multisectorial per frenar l'acumulació de la riquesa en poques mans i reforçar els mecanismes de protecció i prevenció per tal de revertir els índexs de pobresa i desigualtat com a mínim a la meitat.**
55. L'escola és una eina estratègica per promoure, en tots els seus nivells, la igualtat, l'equitat i la justícia social. En aquest sentit, **defensar el model d'escola catalana**, que es basa en la immersió lingüística en català i garanteix el domini del castellà i d'altres llengües, és defensar un model que cohesioni i que és clau per a la igualtat d'oportunitats.

56. Creiem en **l'educació pública** —des de l'educació infantil fins a la universitat—, gratuïta, basada en models d'excel·lència i laica, que és essencial per garantir el ple desenvolupament de les persones al llarg de tota la vida, la igualtat d'oportunitats per a totes les persones i a tots els territoris, així com la inclusió social. Als Països Catalans, cap persona ha de veure minvada la seva capacitat de desenvolupar-se com a individu, com a ciutadà i com a professional per raons socioeconòmiques.
57. L'escola, a més, ha de formar part de la **xarxa de difusió i generació cultural arreu del territori, tant en l'àmbit urbà com rural, i afavorir la incorporació de l'alumnat a les dinàmiques culturals que caracteritzen una ciutadania lliure i compromesa.**
58. Disposar d'un sistema **públic de salut centrat en la persona, universal, equitatiu i integrat, desplegat i dotat de manera convenient arreu del territori, tant en les àrees urbanes com rurals, en garantirà la qualitat.** Cal impulsar un sistema que vetlli pels drets i deures de les persones usuàries basats en els valors republicans i promovent l'atenció integral centrada en la persona, amb un especial èmfasi sobre els col·lectius més vulnerables, de qui se'n cuida i de les famílies.
59. El nostre estat de salut depèn en bona part d'un conjunt de determinants socials, entre ells la pobresa i les condicions socials i ambientals. Per aquest motiu, de cara a l'any 2030 donem **prioritat a la prevenció de la salut, a partir d'un enfocament intersectorial que la posa al centre de les polítiques socials, econòmiques i ambientals**
60. **El sistema de serveis socials** és clau per garantir el desenvolupament del projecte de vida de la ciutadania en totes les etapes de la vida, i per a la cohesió social. Cal fer una aposta ferma per aquests serveis, superant l'assistencialisme i apostant per una feina preventiva i comunitària, que potenciï l'empoderament de totes les persones i la seva inclusió social. Tothom és vulnerable en alguna època de la vida —ja sigui per raons d'edat, de salut, de problemes econòmics, etc.—, i aquesta vulnerabilitat es fa més acusada als àmbits rurals, on el despoblament és acusat, la població està més envellida i les distàncies als equipaments socials són més grans. Per tant, cal garantir l'accés universal als serveis socials al llarg de la vida. En aquest sentit, també és necessària una bona coordinació dels serveis socials amb els altres serveis públics com poden ser educació, salut, polítiques actives d'ocupació, gent gran, etc. L'objectiu és garantir un abordatge transversal i personalitzat, tant en la detecció com en el treball, per solucionar les situacions plantejades.
61. L'aproximació republicana a l'esport passa per entendre'l de manera universal (esport per a tothom), i per tractar-lo, en conseqüència, com un bé essencial. Volem fomentar la pràctica d'activitat física i esportiva que proporcioni una bona alfabetització motriu per a totes les persones al llarg de tot el seu procés vital, a través d'equipaments públics adequats, programes de suport, esport per a tothom, competicions populars i la promoció de l'esport femení, el de base, l'escolar i universitari i l'inclusiu. Mantenir un estil de vida actiu i realitzar activitat física o esport de forma continuada també té efectes positius sobre la nostra salut física i emocional, especialment entre els col·lectius de més risc com poden ser les persones grans. **L'esport i l'activitat física són un actiu social amb efectes positius que van més enllà de la salut** i que beneficien el creixement personal i afavoreixen la cohesió social i la solidaritat comunitària.
62. **L'habitatge és una de les altres peces fonamentals en la configuració d'una societat del benestar i l'accés a aquest habitatge és una de les principals preocupacions ciutadanes,** ja que el seu sobrecost provoca un empobriment que acaba esdevenint estructural, de desigualtats i exclusió social. El dret a l'habitatge és un dret humà, i garantir-lo, un deure. Per tant, cal fomentar models d'habitatge que condueixin a garantir el dret, i no com a element especulatiu. Cal fer més assequible l'accés a l'habitatge augmentant el parc públic de lloguer, amb polítiques de contenció de rendes que regulin els preus de l'arrendament d'habitatge (superant l'actual Llei 11/2020, de mesures urgents en matèria de contenció de rendes en els contractes d'arrendament d'habitatge) i garantint també la protecció dels llogaters, així com amb un augment progressiu del parc d'habitatge en règim de lloguer social que permeti posar fi a les llistes d'emergència habitacional. **Les cures representen una esfera essencial, però sovint invisibilitzada de la nostra societat.** Tothom necessita cures, diàriament, per poder regenerar el nostre benestar físic i emocional cada dia i en totes les etapes de la nostra vida. Per aquest motiu han d'esdevenir **el centre en l'acció política per garantir que es protegeix el dret a cuidar i ser cuidat.**
63. Una de les accions que són clarament beneficioses per a aquesta garantia podria ser la **renda bàsica universal**, actualment en estudi a Catalunya, o les rendes de naturalesa similar desplegades per la Generalitat Valenciana i el Govern de les Illes Balears. Els beneficis d'aquestes iniciatives s'han de garantir mitjançant procediments d'accés que eviten la dissuasió burocràtica.

64. Des d'una **perspectiva socioeconòmica**, poder abordar alhora treball digne i repartiment just i equilibrat de les tasques productives, per una banda, i reproductives i de cures, per l'altra, entre dones i homes, requereix assumir els plantejaments de l'economia per la vida, posant les persones al centre del model i equiparant la importància de totes aquelles tasques que permeten garantir el futur de la humanitat i, per tant, el sosteniment de la vida.
65. També en aquesta línia, millorar els horaris ens ha de permetre augmentar els nivells de benestar social de la ciutadania i protegir-ne la salut, especialment la dels col·lectius més vulnerables. **El republicanisme ha d'abanderar la transformació pel que fa als usos del temps.** Amb una **distribució més racional del temps podem assolir uns nivells més alts de conciliació de la vida familiar, laboral i personal al mateix temps que afavorim també la participació social activa**, de la ciutadania, en els espais de participació ciutadana i de la societat civil, així com garantim una major corresponsabilitat i equitat de gènere en les tasques de cura al mateix temps que millorem la salut global. Es tracta de **guanyar temps per guanya vida**.
66. Promoure la **sobirania alimentària**, en el marc d'una dieta equilibrada amb aliments sans i segurs, de proximitat, de qualitat i accessibles, és fonamental per al benestar de les persones i per a la salut del conjunt de la societat i l'economia agrària. Així mateix, contribueix a preservar l'entorn natural i garantir els recursos bàsics de l'aire, l'aigua i el sòl de qualitat, per reforçar la salut integral.

2.4. País en xarxa i sencer

67. De cara a l'any 2030 hem d'impulsar una **nova visió de país en xarxa**, amb un model territorial equilibrat, equitatiu i solidari, enfront d'un model centralitzat ineficient i insostenible. Treballem per un país articulat en xarxes que ordenin i respectin assentaments, comunicacions i paisatge, però també cultures i estils de vida. I per fer-ho hem d'adaptar el model de governança per tal de donar resposta als nous reptes que tenim al davant, fer-lo més eficient i eficaç i posar al centre de tot els municipis, especialment aquells que per les seves realitats territorials i demogràfiques més ho requereixin (i impulsant, entre d'altres, l'Estatut dels petits municipis).
68. Per justícia, però també per eficiència, basat en **l'equitat territorial, tot reconeixent el pes i la importància del fenomen urbà i dels entorns rurals**, el creixement de les ciutats a escala global, i el reconeixement de Barcelona com a capital de Catalunya. Als Països Catalans conviuen diverses realitats territorials, urbanes i rurals, que dialoguen entre elles, conscients de la interdependència del seu present i del seu futur. Així ho recullen, per exemple, l'Agenda Rural Catalana i la Nova Agenda Urbana de Catalunya, que volen contribuir al desenvolupament territorial sostenible sota el paraigua dels 17 ODS de l'Agenda 2030. En la implantació d'aquest nou model, cal tenir en compte territoris especialment sensibles i històricament menystinguts, com són el Pirineu i les Terres de l'Ebre.
69. Apostem per un **model de viles i ciutats compactes, complexes en els seus usos i socialment integradores, ecoeficients, amb una protecció estructural dels espais lliures i de connexió ecològica**, amb un repartiment adequat i no redundat d'equipaments, d'infraestructures d'interès general i dels rendiments fiscals de l'activitat econòmica.
70. Un **model que minimitza el consum indiscriminat del sòl basat en la urbanització dispersa, en l'urbanisme de plusvàlua i que evita que el finançament dels municipis depengui en un grau elevat dels ingressos derivats del creixement urbanístic**. Impulsar la desclassificació de sòl, la desurbanització, la desconstrucció i la renaturalització d'espais no ocupats o obsolets, i la seva gestió sostenible pel seu valor ambiental o per la seva contribució a la resiliència territorial en un context de canvi climàtic (especialment al litoral).
71. De la mateixa manera, i **des de la perspectiva més rural, hem de poder garantir les màximes oportunitats per viure al territori, possibilitant, quan sigui necessari, i a partir dels consensos al voltant del bé comú, realitzar intervencions sobre els sòls no urbanitzables, tot respectant sempre l'entorn i amb valors sostenibles, també pel que fa a la capacitat de produir aliments**.
72. **El transport públic és un element essencial de l'estat del benestar, ja que garanteix el dret a la mobilitat de la ciutadania**. Per aquest motiu, l'objectiu és un sistema de transport públic que cobreixi i vertebrï un territori que presenta diverses realitats, i on no sigui possible un sistema de transport a demanda. Els desplaçaments amb transport

públic, a peu i en bicicleta cada cop tenen més protagonisme, i amb el ferrocarril és l'espina dorsal de la mobilitat, tant pel que fa a passatgers com a mercaderies. Per aquest motiu, l'aposta passa per millorar el sistema de Rodalies i transport regional redissenyant la xarxa ferroviària, amb criteris de transversalitat, intermodalitat, econòmics, ambientals i de resiliència davant del canvi climàtic, així com disposar de la connexió ferroviària amb ample de via internacional i el corredor mediterrani. També hem d'aprofitar la lleugera infraestructura de l'autobús i la seva flexibilitat per implantar-lo de forma eficient arreu del país, amb corredors de vertebració territorial. En paral·lel, cal potenciar el sistema logístic sostenible, de manera que contribueixi al desenvolupament dels territoris.

73. De cara al 2030 volem **disposar d'unes infraestructures al servei de l'economia productiva, tant pel que fa a la mobilitat associada a la indústria i l'activitat logística com pel que fa al subministrament de serveis energètics i la gestió del cicle de l'aigua i els residus**. Els ports de València, Barcelona i Tarragona han esdevingut el primer hub logístic euromediterrani. Hem de garantir una xarxa viària ben integrada, segura i equilibrada territorialment que tingui garantida la seva viabilitat econòmica. **Per tal que això es traslladi en un major equilibri econòmic i, per tant, d'oportunitats del desenvolupament de tot el país, és necessari combinar aquests elements en forma d'infraestructura amb una política industrial amb lideratge públic que acompanyi un procés de recuperació industrial a tot el país.**
74. Davant dels impactes ja observats i, sobretot, les projeccions sobre l'evolució del canvi climàtic, hem de **prioritzar les mesures d'adaptació arreu del territori** (amb un èmfasi especial a les àrees més vulnerables, com les muntanyes i el litoral) per garantir la seguretat i la qualitat de vida de la població, i el desenvolupament de les activitats econòmiques més vulnerables al canvi del clima, com la producció alimentària, la silvicultura, la pesca i el turisme. Això implica també impulsar models de negoci que afavoreixin la resiliència d'aquestes activitats econòmiques que són estratègiques per a la sostenibilitat social, econòmica i ambiental de tot el país. També adoptar mesures per garantir la resiliència de les infraestructures bàsiques per al benestar de la població i les activitats econòmiques.

2.5. Un ecosistema descarbonitzat i viu

75. **L'aigua és un recurs essencial per a la vida i com a tal ha d'estar alliberat de processos especulatius**. En conseqüència, ha d'estar sotmès a un control i una gestió pública que persegueixi millorar la qualitat de vida de la població, el progrés de la nació i el manteniment dels ecosistemes. Davant el més que segur increment de les situacions de sequera i la subsegüent reducció de la disponibilitat d'aigua mitjançant l'eliminació dels consums sumptuaris, s'han d'establir mesures com l'increment de l'eficiència en l'ús de l'aigua, la creació de noves fonts que garanteixin l'estabilitat del recurs i la realització de noves inversions que assegurin que totes les masses d'aigua, tant superficials com subterrànies, presenten un bon estat.
76. Disposar d'un **sistema integrat del cicle de l'aigua, de gestió pública, tant nacional com municipal**, que garanteix el subministrament als sectors més vulnerables de la societat catalana, i una administració hidràulica única i un únic organisme regulador de les conques internes i de la conca de l'Ebre, el Xúquer i el Segura, junt amb un bon sistema de concertació amb els diferents agents socials i econòmics implicats, són elements clau per garantir un bon servei i una bona planificació.
77. L'any 2030 tenim com a **objectiu reduir el conjunt de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, en consonància amb els objectius de reducció aprovats a escala europea** (un 55% respecte al 1990 al conjunt de la UE) i continuar fent avenços per arribar a la neutralitat d'emissions de carboni l'any 2050.
78. Apostem per un **model energètic descarbonitzat, desnuclearitzat, distribuït, democràtic, participat i territorialment cohesionat**. L'estalvi en tots els sectors i una nova cultura de l'energia entre la societat catalana, el desplegament de les energies renovables, aprofitant sempre que sigui possible els espais que ja es trobaven alterats per l'activitat humana a fi de minimitzar l'ocupació innecessària del territori, preservant els espais d'alt valor agrari i forestal, i apropar la generació al consum. També la creació d'una empresa energètica pública i l'impuls de les comunitats i cooperatives energètiques locals, garantint que el model sigui socialment just, garantint l'accés universal als serveis energètics i lluitant contra la pobresa energètica que afecta les parts més vulnerables de la nostra societat. Així com

l'aposta per la recerca i innovació energètica com a element essencial per diversificar les fonts d'energia renovables aprofitant tot el potencial de cada una. Tot plegat, amb l'objectiu d'avançar cap a la sobirania energètica.

79. Per **assolir els objectius de reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle també cal descarbonitzar la indústria, el parc d'edificis i de transport**. I per fer-ho cal, entre altres mesures, posar fi a les subvencions als combustibles fòssils, també al gas natural. També crear un sistema de transport públic que cobreixi àmpliament tot el territori i esdevingui també un instrument al servei de la justícia social i el reequilibri territorial. A més, les polítiques territorials i urbanístiques tenen com un dels seus objectius prioritaris la racionalització dels fluxos de mobilitat vers un model compartit, sostenible i preferentment públic. Quant a la descarbonització del transport de mercaderies, s'ha de transitar cap a un model basat en el ferrocarril.
80. De cara a l'any 2030, **hem de continuar avançant cap a un model de sobirania alimentària, que garanteix que la població té accés físic i econòmic a una alimentació suficient, innòcua, nutritiva i assequible, d'acord amb les necessitats i preferències alimentàries per a una vida activa i saludable i una cultura gastronòmica rica i equilibrada**. Davant de la crisi climàtica i ambiental que viu tot el planeta, hem de posar l'alimentació al centre de les polítiques públiques i adoptar estratègies per garantir la resiliència del sistema alimentari. Entre elles, el suport actiu als productors d'aliments i la preservació dels espais agraris i recursos pesquers, amb models de negoci que donin resiliència a explotacions i empreses que assegurin la gestió sostenible del territori i la dinamització de les economies locals, i promoure la proteïna vegetal.
81. L'any 2030, ens trobarem un context encara més evident d'escassetat de primeres matèries, i per això s'ha de **transformar profundament el nostre model de producció i consum**. Generar menys residus gràcies a l'aplicació generalitzada de l'ecodisseny i a l'aplicació d'un marc normatiu i fiscal que redueixi dràsticament la producció i ús dels envasos, i impulsar decididament la reducció, reutilització i reciclatge dels residus. Avui els sistemes de gestió de residus urbans són més eficients però no ho són prou; cal fer un salt en aquest aspecte i avançar ràpidament cap a un model d'economia circular i cap a la bioeconomia, avenços molt importants en la recerca i innovació sobre nous materials i processos productius. La compra pública innovadora és un clar element tractor de l'economia circular. I aplicar una fiscalitat que tingui en compte l'impacte dels productes: com més impacte ambiental, més pressió fiscal.
82. En un context global de pèrdua de biodiversitat, s'ha de **dissenyar un sistema avançat de preservació i gestió de la biodiversitat i del patrimoni natural, que mantingui la plena funcionalitat dels ecosistemes i, d'aquesta manera, garanteixi els serveis que aquests ecosistemes proporcionen a la societat i a l'economia catalanes**. Un marc normatiu i una planificació orientada a la compatibilitat d'usos, prioritzant el manteniment i la millora de la biodiversitat, tant en àrees protegides, que disposen dels recursos suficients per gestionar-los adequadament, com en el conjunt del territori, on hem dissenyat connectors biològics i es desenvolupen activitats econòmiques i socials que contribueixen a la conservació del patrimoni natural. Gestionem la biodiversitat terrestre i marina mitjançant mecanismes de cogovernança.
83. Els animals, a més de ser béns econòmics, són éssers sensibles que poden experimentar patiment i benestar. Per això, cal seguir sent **capdavanters en el respecte als animals i en la protecció dels seus drets, creant la legislació necessària per a la seva protecció davant la tortura o el seu sacrifici per pur espectacle, tot transformant la cultura i construint un món on l'espècie humana convisqui en equilibri amb l'entorn natural i amb respecte per la biodiversitat i pels animals**.

2.6. Economia del bé comú

84. El **model de sistema econòmic** ha de ser un dels principals, o el principal, aliat per tal d'abordar les transformacions que s'han apuntat anteriorment. Això ho assolirem si aconseguim des del lideratge públic i des de la corresponsabilitat d'agents públics, comunitaris i privats (en contraposició al concepte de col·laboració publicoprivada) posar al centre del model els reptes econòmics, ecològics i socials que tenim al davant.

85. Aquests oligopolis sovint gestionen subministraments bàsics i essencials per a la ciutadania, tals com l'energia o l'aigua. És important dur a terme actuacions en dues línies: primer, **trencar el marc mental neoliberal i moure els consensos socials** en la línia que l'Estat, mitjançant la municipalització d'aquests serveis i la creació d'empreses públiques com la impulsada a Catalunya en l'àmbit energètic, ha de garantir, a partir d'empreses públiques, l'accés de les famílies a aquests serveis, per tal de prohibir l'abús i especulació en productes tan bàsics com la llum, l'aigua o el gas; segon, promoure no només la creació d'aquestes companyies, sinó també legislar per limitar els beneficis de les empreses privades que gestionen aquests subministraments, evitant l'abús i especulació en uns productes que són tan importants per al benestar de la població i per al manteniment d'una vida digna de totes les persones.
86. Els beneficis del sistema econòmic no poden ser monopolitzats per una petita part de la societat, sinó que han de poder arribar a tothom de forma equitativa. És necessari establir **una fiscalitat** progressiva, en especial sobre les rendes del capital i les transmissions hereditàries, verda i eficient que permeti al sector públic disposar dels recursos necessaris per **desenvolupar polítiques públiques ambicioses**. A més a més, cal implementar normatives per regular els mercats i posar fi als oligopolis de tota mena.
87. Aquests canvis legislatius seran combatuts per part de les grans patronals i lobbies econòmics del país, que, malgrat que han restat immunes a les successives crisis del capitalisme, voldran aprofitar el seu poder econòmic, mediàtic i social per fer xantatge a qualsevol govern que vulgui revertir la situació. És per això que caldrà una **aliança amb els sectors productius, sindicals i populars** per tal de poder capgirar la dinàmica neoliberal en què estem immersos com a societat i poder desenvolupar una agenda pròpia radicalment d'esquerres, oposada a la que defensen les grans corporacions empresarials, tant nacionals com internacionals.
88. Una de les principals polítiques **per garantir la prosperitat de tota la societat és l'accés a un treball digne, amb salaris suficients i drets laborals garantits** que evitin les situacions de pobresa laboral i redueixin les desigualtats (socials, per sexe, de gènere, d'orientació sexual, d'origen o econòmiques).
89. Aquest **treball digne** ha de permetre una conciliació real, uns horaris més racionals i la corresponsabilitat en les tasques de cura, així com unes pensions dignes al final de la vida laboral que no deixin en situació de pobresa els col·lectius més vulnerables.
90. Les activitats agrària, forestal i pesquera tenen un paper importantíssim en l'equilibri territorial del país i són la base del desenvolupament rural i la cohesió social, a més de tenir un efecte multiplicador de l'economia pels béns i serveis que proveeixen. La competitivitat del sector, a partir de **produccions ben orientades a les demandes dels consumidors basades en varietats i races adaptades al medi, juntament amb mecanismes que assegurin l'accés a la terra als professionals i evitin l'acaparament i l'especulació, així com una bona regulació de les relacions entre els actors de la cadena alimentària i uns models de negoci que assegurin la resiliència d'explotacions arrelades al territori**, és una assegurança per mantenir el relleu generacional i la competitivitat del sector, garantir-ne el futur i la seva sostenibilitat. És a dir, per avançar en la sobirania alimentària del país.
91. El model turístic dels Països Catalans fa anys que necessita reorientar-se, passant d'un turisme de masses a **un turisme d'alt valor afegit basat en la història, la cultura i el patrimoni del país i en la innovació (turisme de congressos)**. La pandèmia ha accentuat les limitacions existents i és més necessari que mai, en la línia de promoure un turisme sostenible, regular i limitar els creuers i les seves emissions, l'aglomeració d'embarcacions privades a les costes i paisatges naturals, i promoure taxes verdes per reorientar i descentralitzar el turisme al conjunt del país. L'establiment d'un topall turístic (com ha desenvolupat Menorca) és també una mesura que cal estendre a altres zones massificades de la nostra geografia.
92. Un altre sector que pot patir canvis importants fins al 2030 i que és un dels elements definitoris dels pobles, viles i ciutats del nostre país, és el comerç. Per tal de mantenir **un model comercial de proximitat, arrelat al territori, capaç de garantir la provisió de béns i serveis** i, sobretot, gràcies a la seva capillaritat, poder ser un agent aliat a garantir el model de pobles, viles i ciutats compactes amb totes les externalitats positives que té això en l'àmbit urbanístic, social, de seguretat, etc., les institucions hem d'ajudar a transitar el comerç de proximitat del model estrictament presencial a un model omnicanal que li permeti ser competitiu davant dels models de consum i comercials estrictament digitals.
93. El sector industrial ha tingut històricament un paper central en l'economia dels Països Catalans. **Els sectors industrials d'alt valor afegit vinculats a l'economia verda han de ser el motor del nou sistema econòmic.**

94. Per tal de **posar el bé comú al centre de l'economia**, cal **democratitzar-ne els principals actors: les empreses**. En aquest context cobra especial importància el **foment de l'economia social i cooperativa**, amb un pes significatiu des de fa dècades, que ofereix oportunitats de desenvolupament professional, fomenta l'emprenedoria i garanteix que els projectes econòmics es realitzen amb una perspectiva social i d'arrelament al territori.
95. També cal destacar que el teixit empresarial dels Països Catalans és principalment de **pimes**, i és l'Administració qui ha de **posar les eines necessàries per tal de facilitar que aquestes pimes puguin innovar, col·laborar i projectar-se al món**.
96. **Els avenços tecnològics han d'estar sempre al servei del progrés i del bé comú**. Els processos tecnològics basats en les formes d'intel·ligència artificial han de respectar els límits ètics, la privacitat de les persones i els drets humans.
97. Com a element transversal a tots els sectors econòmics, tenim un repte immens com a país, i és **multiplicar l'impacte del gran ecosistema de recerca, innovador i tecnològic del nostre país a la resta de sectors econòmics**. Hem de trobar les fórmules perquè el dinamisme d'aquests ecosistemes esmentats, i que estan a primer nivell mundial, reverteixin amb molt més impacte a la resta de teixit econòmic i a la societat. Si volem tenir un país amb empreses competitives, amb un sector de l'alimentació, de la indústria, del turisme o del comerç molt més resiliència a les crisis i més tractor en situacions més favorables, un dels principals reptes que tenim per al 2030 és aquest.

Capítol 3

Visió. Un horitzó per al 2040, i més enllà

98. **La nostra capacitat per definir els Països Catalans del 2040, i més enllà, dependrà que tinguem clar, avui, com volem que siguin.**
99. El que està clar és que aquest horitzó passa necessàriament per haver assolit la independència i estem convençuts que amb els reptes plantejats i amb l'aposta estratègica que hem emprès el nostre objectiu ja serà una realitat.
100. En un horitzó de vint anys (és a dir, pensant en la propera generació), no podem plantejar mesures tan concretes com en un programa electoral, però sí que **podem dibuixar un horitzó regulador: un conjunt de línies mestres que condensin el nostre model a escala sociopolítica (República), socioeconòmica (esquerres) i nacional (catalanisme).**
101. Som conscients que molts dels canvis que plantegem comporten una **extrema complexitat**, així com la implicació de nombrosos actors, molts dels quals no depenen, ara com ara, de la sobirania política i institucional catalana. Per això entenem que molts dels objectius no són fàcilment assolibles en el marc d'una legislatura parlamentària de caire autonòmic, sinó que necessàriament hauran de ser el resultat d'un canvi profund de les actuals preeminències socials, polítiques i institucionals, les quals passen necessàriament per dotar-nos de les eines i els recursos que avui no tenim a disposició.
102. Per a nosaltres, **la independència és un mitjà per aconseguir les millors eines per desenvolupar aquest model de país que volem, però no una excusa per no anar-lo desenvolupant amb les eines que tinguem a cada moment** (unes eines que avui en dia són clarament insuficients). És això el que fem actualment. I per això tenim clar avui, que la lluita per desenvolupar aquest model de país que volem construir ha d'anar en paral·lel a la lluita per l'autodeterminació i la independència: no és només que una no pugui ser l'excusa per aparcar l'altra (ni viceversa), sinó que una i altra són interdependents i van de la mà.

3.1. Un horitzó republicà

103. **El republicanisme és més que la simple oposició a la monarquia: és una visió de la llibertat vinculada a la independència personal, l'autogovern democràtic, la fraternitat/sororitat i la virtut cívica.** Per al neoliberalisme, la llibertat consisteix en el fet que els poders públics intervinguin el mínim possible a la vida social. Per al republicanisme,

en canvi, la llibertat consisteix en el fet que les persones no puguin ser dominades per cap poder (ja sigui públic o privat) capaç de prendre decisions sobre elles sense comptar-hi. Això significa, primer, que la ciutadania, a través dels poders públics, ha d'assegurar que cap poder privat no podrà dominar ni cap persona en particular, ni la societat en el seu conjunt; i segon, que els poders públics han d'estar limitats i sotmesos al control de la ciutadania.

104. Aquesta visió de la llibertat implica, entre d'altres coses, que els poders públics han d'estar degudament delimitats, contrapesar-se entre ells, basar-se en l'imperi de la llei democràtica i sotmetre's al control de la ciutadania. Això, i no el nacionalisme espanyol monàrquic, és el que cal entendre per constitucionalisme. Això vol dir que l'Estat ha de ser una comunitat ètica i cívica i que la política ha de partir, per tant, de la formació lliure i democràtica de l'opinió i de la voluntat comuna, que sintetitzi els interessos de tota la societat. En aquest sentit, **de cara al 2040 cal avançar en diversos punts en què la vida democràtica de la nostra nació, com la d'altres democràcies modernes, és clarament deficient.**

104. 1 **Erradicar la corrupció.** Part de la feina en aquest àmbit és de caràcter legal, però també cal combatre la percepció de la corrupció com una pràctica "bruta però normal", que encara avui té massa acceptació entre massa sectors de la nostra societat.
104. 2 Revertir una tendència comuna a totes les democràcies des de la Segona Guerra Mundial: la pèrdua de pes del poder legislatiu (el més democràtic dels tres poders de l'estat) davant l'executiu i el judicial (molt menys sensibles al control democràtic). **Cal reparlamentaritzar la vida política**, convertint els parlaments en l'òrgan clau de tota l'arquitectura institucional, i tornant-lo al centre de les grans decisions polítiques. La qual cosa inclou, també, treballar per la parlamentarització de la UE, per tal que el Parlament Europeu passi a ser protagonista principal de les grans decisions de la Unió, en comptes d'actor secundari.
104. 3 **Democratitzar el poder judicial.** Per les seves característiques, el poder judicial ha de ser independent, i no pot estar sotmès a l'opinió pública com els parlaments. Però pel mateix motiu, cal evitar que un poder tan delicat es converteixi en una trinxera política de les elits més reaccionàries i antidemocràtiques. El poder judicial ha de ser divers i inclusiu. Calen més dones, més gent d'origen divers i més gent provinent de les classes populars. Això implica dedicar recursos públics a assegurar que l'accés a la carrera judicial (i a la professió jurídica en general) deixi de ser un privilegi restringit a qui se'l pugui pagar. I implica, també, que la llengua catalana ha de passar a ser un element central del nostre sistema judicial.
104. 4 **Reforçar la representativitat i inclusivitat de les institucions.** Cal que parlaments, governs i administracions s'assemblin molt més a la societat que representen; en particular, pel que fa a eixos com ara **la classe social, el gènere o l'origen.** Això significa, entre d'altres coses, canviar (si cal, mitjançant legislació) la manera en què els partits polítics s'organitzen i es relacionen amb la societat, per tal de fer-los més permeables i igualitaris, i menys enclaustrats a les institucions.
104. 5 Complementar les institucions representatives amb **mecanismes de democràcia participativa**, adaptant de forma gradual a la nostra realitat experiències que han demostrat el seu potencial a altres països: des de pressupostos participatius fins a referèndums convocats per iniciativa popular, passant per enquestes deliberatives o convencions constitucionals amb participació ciutadana. Cal que la societat civil organitzada se senti realment representada i escoltada, i la ciutadania no es vegi perduda en laberints burocràtics. Cal que les administracions siguin transparents i publiquin de manera oberta les dades que puguin ser d'interès per definir l'acció política i per crear valor i nous serveis per a la ciutadania.
104. 6 Reformar en profunditat les nostres **administracions públiques sobre criteris de simplicitat, proximitat i eficiència.**
104. 7 **Afermar el feminisme com un dels valors centrals de la nostra democràcia.** Totes les institucions han d'estar compromeses amb l'assoliment d'una igualtat efectiva entre tota la ciutadania, independentment del seu sexe, gènere o orientació sexual, així com amb l'erradicació de qualsevol tipus de violència heteropatriarcal —física, psicològica, econòmica, social o simbòlica. Així mateix, cal que la cooperació, l'entesa, l'empatia i la justícia guïïn tota acció política, també en els partits polítics.
104. 8 Reforçar tots aquells drets de ciutadania (civils, polítics, econòmics, socials i culturals) que s'han vist erosionats durant els últims quaranta anys. En particular, **cal reforçar aquells drets i mecanismes que perme-**

ten a la ciutadania defensar-se dels grans poders (públics o privats), contestar-los i sotmetre'ls a control. Cal enfortir les llibertats d'expressió, de reunió i d'associació; però també drets com l'educació pública, la llibertat sindical o el dret de vaga, sense els quals les llibertats civils no poden ser plenament exercides.

104. 9 Bastir una **democràcia laica**, que garanteixi l'absoluta llibertat de consciència, no concedeixi privilegis (ni econòmics ni de cap altre tipus) a cap confessió religiosa, i separi de forma clara els poders públics de l'àmbit religiós, tot garantint que no es donin interferències per part dels càrrecs electes amb els ritus religiosos en exercici de llur funció.
104. 10 Reformular la seguretat no com a simple sinònim d'ordre públic (seguretat d'estats i propietats), sinó de **seguretat humana** (seguretat de les persones). Això implica, naturalment, l'ús d'instruments coercitius contra amenaces com la criminalitat; però també implica l'ús d'altres instruments per fer front a altres amenaces: des de les catàstrofes ambientals o sanitàries fins a la inseguretat causada pel masclisme, el racisme, l'LGTTBI-fòbia, la intolerància religiosa, les crisis econòmiques o el creixement de les desigualtats. Per això, precisament, cal que la ciutadania estigui en guàrdia davant els intents de laminar drets fonamentals en nom de concepcions reaccionàries i estretes de la seguretat.
105. La clau de volta d'aquesta concepció forta dels drets és, alhora, **una concepció exigent dels deures de ciutadania**. Tota l'arquitectura de l'edifici republicà trontolla i, finalment, s'enfonsa si no està basada en la virtut cívica (és a dir, la predisposició del gruix de la ciutadania a participar en la vida pública i a fer-ho mirant pel bé comú). Les repúbliques dels Països Catalans han de ser projectes d'expansió dels drets en els quals, alhora, tothom ha de tenir una part de responsabilitat en la promoció dels béns i serveis públics que garanteixen aquests drets. Aquesta part de responsabilitat es tradueix en tota una sèrie de deures de ciutadania (legals o socials), com ara formar-se, votar, pagar impostos, participar en la vida associativa o denunciar els abusos de poder. Deures que són més o menys intensos en funció de la posició que cadascú ocupa en cadascun dels eixos de privilegi social, com ara la classe social o el gènere. Deures que cada ciutadà i ciutadana té envers les diverses comunitats de les quals forma part: des del barri i el municipi fins a la humanitat sencera, passant evidentment pel país, per Europa i per la Mediterrània.

3.2. Un horitzó progressista

106. **La llibertat republicana només es pot donar entre qui té igualment garantit el dret a l'existència.** Qui no té garantit aquest dret no és independent, ja que es veu obligat a demanar permís a altres per viure; per tant, no és lliure. Per al republicanisme, doncs, fomentar la prosperitat material de la comunitat política és tan important com assegurar que sigui una prosperitat compartida, que promogui la llibertat de la ciutadania i el bé comú. L'any 2040 tota la ciutadania ha de tenir garantit el seu dret a l'existència sense haver de demanar permís a cap particular. Com menys dependent és una persona, més lliure és.
107. A més de la llibertat republicana basada en el dret a l'existència, una societat justa ha de garantir un altre valor fonamental: **la igualtat d'oportunitats arreu del territori**. La vida que cadascú porti ha de resultar, únicament, de la mesura en què cadascú desplegui les seves capacitats i recursos en benefici propi i dels altres; factors arbitraris com ara la classe social, el gènere o l'origen no han de tenir cap paper sobre el destí de les persones. D'una banda, perquè és de justícia; però, de l'altra, també per raons d'eficiència: una societat que garanteix l'equitat i la igualtat d'oportunitats és una societat que promou el talent, en comptes del privilegi i el clientelisme, i per tant és una societat que es garanteix la seva prosperitat futura.
108. El model de país que volem per al 2040, i més enllà, es fonamenta, doncs, en **una base socioeconòmica que garanteix el dret a l'existència, la igualtat d'oportunitats i una prosperitat compartida**. Això comporta diferents línies d'acció.
108. 1 **Reindustrialitzar i humanitzar l'economia dels Països Catalans**, assegurant que estigui sota control de la ciutadania i al servei de les seves necessitats. Cal reduir considerablement el pes que, actualment, ocu-

pen aquells sectors basats en el rendisme, l'especulació, l'explotació de mà d'obra barata, la precarització de la vida i la destrucció de les comunitats locals. L'economia dels Països Catalans del 2040 s'ha de fonamentar en el valor afegit, la indústria, el coneixement, la innovació tecnològica, la seguretat vital, la valorització del treball de cures, l'arrelament territorial, l'autoorganització de la classe treballadora i l'enfortiment dels vincles cívics.

108. 2 **Establir un model d'economia descarbonitzada i circular**, que es fonamenti en les energies renovables, allargui la vida útil dels productes i maximitzi el trasllat dels residus del final de la cadena de producció al seu inici. Això implica assumir els compromisos relatius al canvi climàtic des de la primera fila dels països europeus: zero emissions. També implica maximitzar la sobirania energètica i alimentària. Tot plegat s'ha de dur a terme mitjançant una distribució equitativa de la producció energètica i les externalitats negatives que se'n deriven.
108. 3 **Reforçar el paper de la classe treballadora en la presa de decisions** mitjançant el foment de l'organització sindical, el reforçament de la negociació col·lectiva i la promoció de models d'organització empresarial com ara la cogestió o el cooperativisme.
108. 4 **Posar fi al pes asfixiant que els nous monopolis i oligopolis financers, tecnològics i industrials** tenen sobre l'economia europea en general i sobre la catalana en particular. Les polítiques de competència han d'actualitzar-se i endurir-se per tal d'evitar les pràctiques amb què aquests gegants corporatius dominen la vida econòmica (com ara l'elusió fiscal, la morositat amb proveïdors petits i mitjans, els preus predadors o les portes giratòries).
108. 5 **Enfortir el rol central i les capacitats reguladores del sector públic**, per tal d'intervenir amb eficiència i capacitat de control democràtic en la relació amb els grans poders econòmics i amb les institucions polítiques d'àmbit superior.
108. 6 **Reforçar la progressivitat i el caràcter distributiu del sistema fiscal**. Això no només significa reformar els impostos que graven les rendes del treball sinó, sobretot, revisar en sentit progressiu aquells que (de forma directa o indirecta) graven les rendes de capital, per tal de penalitzar el rendisme, l'especulació i la concentració de riquesa en poques mans.
108. 7 Donar suport a la **creació de mecanismes internacionals de redistribució de la riquesa**, tant a escala europea com global, de forma que la riquesa es redistribueixi no només dins de cada país sinó a escala internacional, per tal d'avançar cap a un model de protecció social sense proteccionisme.
108. 8 **Impulsar un model d'estat del benestar universalista**. Cal concebre les transferències de renda i els serveis públics no pas com un mecanisme assistencial d'últim recurs, sinó com a garants de drets de ciutadania, la naturalesa i provisió dels quals ha de ser tan universal com sigui possible. La funció principal de l'Administració ha de ser garantir els drets bàsics de la ciutadania i, per tant, que ningú pugui fer negoci mitjançant l'especulació amb necessitats bàsiques. En aquest sentit, d'una banda cal tendir cap a la municipalització o nacionalització de certs serveis essencials, i de l'altra cal disposar d'un sistema públic de pensions i de totes les eines per garantir l'autonomia personal, la inclusió social i la salut de la ciutadania com a condició de vida digna en comunitat.
108. 9 **Lluitar contra les desigualtats que genera la dispersió geogràfica** mitjançant infraestructures que facilitin la interacció social, la difusió d'idees i innovació i l'assoliment d'economies d'escala. Cal promoure una xarxa de transport públic que redueixi la pressió demogràfica de les grans urbs, incrementant les jerarquies urbanes i potenciant el capital social connectiu.
108. 10 **Posar fi a les discriminacions derivades de les diferències de gènere i sexe** en tots els àmbits socials, econòmics i culturals. Totes les polítiques públiques han d'aplicar la perspectiva de gènere de forma transversal i tenir, com a base, el feminisme i l'equitat.
108. 11 Articular el sistema educatiu entorn d'**un únic model d'escola catalana, republicana, pública, laica, inclusiva i d'excel·lència**, per atendre les necessitats educatives i socials de tota la ciutadania i garantir una igualtat d'oportunitats efectiva.
108. 12 **Evitar la polarització en l'àmbit laboral** mitjançant eines educatives, fomentant el talent local i retenint-lo millorant l'aparellament entre nivells formatius i llocs de treball, tot garantint l'existència d'atractius que apel-

lin directament a la classe creativa. Especialment important és erradicar la segregació vertical i horitzontal en l'accés i promoció al lloc de treball i la bretxa salarial que afecta les dones i les precaritza doblement.

109. Tot plegat implica afermar **una visió republicana de la propietat**. El republicanisme considera que **la independència plena no és possible sense independència material, és a dir, sense un control sobre el propi conjunt d'oportunitats**. La llibertat política i la virtut cívica no són compatibles amb relacions de dominació entre rics i pobres. La propietat atorga la independència, l'existència material i la base autònoma que condueixen a la llibertat; per això, s'ha d'universalitzar per tal que tota la societat tingui garantida la seva llibertat a través d'una completa independència socioeconòmica.
110. Això comporta, alhora, un **canvi respecte a la concepció de la propietat privada difosa pel neoliberalisme durant els últims quaranta anys**. La propietat privada no és el dret absolut d'un gran poder privat a disposar d'un recurs com li plagui, amb independència del que exigeixi el bé comú. La propietat privada es justifica, primer de tot, com un dels garants del dret a l'existència de cada persona; i a partir d'aquí, es justifica en funció de la seva utilitat social, tal com la determini la societat a través de la seva legislació. Tot ús donat a la propietat privada que vagi contra el dret a l'existència, la igualtat d'oportunitats i la prosperitat del conjunt de la societat ha de ser combatut democràticament. Per això, **el 2040 la propietat ha d'estar àmpliament difosa entre el conjunt de la ciutadania, en comptes de concentrada en poques mans**; alhora que un sector públic i un tercer sector forts fan de contrapès als grans poders privats.
111. La nació que volem per al 2040 ha d'estar basada, en resum, en **un model de democràcia econòmica**, en què la propietat estigui àmpliament difosa; el sector públic i el tercer sector siguin forts; l'economia estigui lliure de monopolis i oligopolis privats; treballadors i treballadores assoleixin un paper clau en la presa de decisions; el rendisme i l'especulació siguin penalitzats; la riquesa es produeixi mitjançant l'aprofitament del talent i la sostenibilitat, en comptes de l'explotació de mà d'obra barata i la contaminació; i un estat del benestar universalista que garanteixi un repartiment equitatiu de la riquesa.

3.3. Un horitzó nacional

112. El fet nacional no ha desaparegut amb la globalització, però sí que ha canviat. Tot projecte polític que vulgui tenir èxit al món globalitzat ha de tenir en compte totes dues coses. La nació que volem per al 2040 no és una nació aïllada del món, sinó **una nació sobirana amb veu i personalitat pròpia dins el veïnatge universal**.
113. Defensem **un independentisme internacionalista i europeista**.
113. 1 Catalunya, el País Valencià i les Illes han de tenir **veu pròpia a la Unió Europea**, i fer-la servir per defensar una visió democràtica i social del projecte europeu.
113. 2 La Unió ha d'esdevenir una **unió federal i democràtica de pobles i ciutadania**, en comptes d'un club d'estats nacionalistes.
113. 3 La Unió ha de practicar una política exterior ni ingènua, ni cínica, sinó basada en **un idealisme pràctic**. Europa no pot convertir-se en una fortalesa aïllada dels problemes del món, sinó que ha de liderar-ne una gestió efectiva basada en els valors de la democràcia i els drets humans, en una època marcada per l'auge dels règims autoritaris: aquesta és l'única política exterior pròpia factible per a la UE.
114. La nació que volem per al 2040 ha de ser **oberta i inclusiva** en dues direccions.
114. 1 Assumir el fet migratori com a normal en un món globalitzat, i encara més ateses les enormes desigualtats existents en aquest món. **La nació ha de ser oberta i solidària**, i no simplement per una qüestió de justícia, sinó d'interès nacional: en un món globalitzat els problemes de les nacions veïnes no són problemes aliens, sinó problemes de tot el món, que si no s'afronten en comú acaben afectant d'una forma o altra tot el món.

114. 2 Assegurar que Catalunya, el País Valencià i les Illes **siguin societats diverses, plurals, mestisses i cohesionades**. Cal evitar tant la seva transformació en un mosaic de guetos culturals, com la minorització d'elements clau de la seva vida cívica com ara la llengua catalana.

115. **Tota comunitat política promou alguna forma de cultura pública comuna; per tant, tot ideal de ciutadania incorpora algun component cultural.** En aquest sentit, el pluralisme cultural propi de la globalització es pot afrontar des de tres perspectives diferents. En primer lloc, el clàssic nacionalisme d'estat, pel qual a cada estat li correspon una única nació, una única identitat i una única llengua. En segon lloc, el multiculturalisme mosaic, que considera que la comunitat política no ha de fomentar cap cultura compartida, sinó que ha d'entendre's com un mosaic de comunitats culturals. I en tercer lloc, l'interculturalisme, pel qual la comunitat política ha d'assumir el seu pluralisme cultural intern, i alhora promoure el diàleg i la convivència entre tots els seus membres mitjançant una cultura pública compartida. En realitat, les dues primeres perspectives parteixen de la idea que les cultures són compartiments estancs. **Només l'interculturalisme permet combinar el valor de la diversitat amb la cohesió cívica;** i és mitjançant aquesta perspectiva que hem de fomentar els sentiments cívics de pertinença col·lectiva.

116. Des d'un punt de vista intercultural, en un món globalitzat **la nació no es pot entendre com una trinxera contra la diversitat i el mestissatge, sinó com un espai organitzador d'ambdós.** D'una banda, la cultura pública d'una nació ha de ser entesa com un conjunt d'elements que, partint de la memòria col·lectiva, són susceptibles de ser revisats i modificats mitjançant debat democràtic pel conjunt de membres de la ciutadania, en comptes de veure's com un catàleg d'essències immutables i excloents. D'altra banda, la cultura pública de la nació ha de ser elaborada i modificada democràticament per la ciutadania, no per estats hostils fora del seu control, ni per poders privats com ara grans multinacionals.

117. **En aquesta visió republicana i intercultural de la nació, la llengua catalana ha de tenir-hi un paper cabdal.** Un paper determinat democràticament per la ciutadania, i no per grans poders arbitraris fora del seu control. En aquest sentit, els poders públics han de treballar en diverses línies:

117. 1 Assegurar el **coneixement de la llengua catalana** per part de tota la ciutadania, garantir el dret al seu ús en tots els àmbits de la vida pública i fomentar la seva presència en aquells espais en què es troba minoritzada.

117. 2 Assegurar, en particular, que **el català tindrà espai en àmbits crucials per a la vida cultural actual,** com ara Internet i les noves plataformes audiovisuals.

117. 3 Promoure l'art, la música, el cinema, el teatre, la literatura i, en general, **la creació cultural i l'oci en català.**

118. La cultura pública dels Països Catalans del 2040 ha d'estar basada en **un model no només intercultural, sinó laic i emancipador.** El republicanisme democràtic ha de combatre mals socials com ara el classisme, el masclisme, l'LGT-BI-fòbia, la misogínia, el racisme, la xenofòbia, el capacitisme, l'edatisme, la intolerància religiosa o el maltractament animal, per molt que mirin d'emparar-se en una o altra tradició.

119. Finalment, un projecte nacional no només inclou una cultura pública, sinó un disseny territorial. **La nació del 2040 ha de ser una nació descentralitzada, organitzada en xarxa.** Això es tradueix en diverses línies d'actuació:

119. 1 Planificar el territori i les seves infraestructures per tal d'articular la interdependència entre les àrees metropolitanes i el món rural. Cal **descongestionar i multipolaritzar els grans nuclis metropolitans i afavorir l'equitat territorial,** sense deixar d'impulsar i aprofitar el potencial internacional de ciutats com Barcelona, València o Palma. Cal assolir un nivell de connectivitat territorial que permeti exercir tant el dret a la ciutat com el dret a viure al món rural. Això implica assolir el desplegament d'infraestructures, xarxes i serveis necessaris que garanteixin un accés en trenta minuts a tot el que necessita la ciutadania per desenvolupar el seu projecte de vida quotidiana.

119. 2 Organitzar les institucions entorn del **principi de subsidiarietat,** de forma que cada afer el resolgui l'autoritat més propera a l'objecte del problema, en la mesura que sigui possible.

- 119.2.1 Fomentar la **mancomunió de serveis i la governança** (en especial, entre municipis mitjans i petits en les seves comarques). Donar resposta eficient i mancomunada a les exigències d'organització i prestació de serveis, en termes d'economies d'escala, per als diversos àmbits territorials; també, i molt especialment, dels que configuren espais metropolitans i fan referència a planificació urbanística, qüestions mediambientals, transport públic, subministrament d'aigua i energia, i gestió de residus.
  - 119.2.2 Simplificar l'organització política i competencial, eliminant aquelles estructures polítiques supèrflues de caràcter provincial o comarcal.
- 119.3 **Assegurar la connectivitat de totes les Illes Balears i Pitiüses, tant entre elles com amb la resta dels Països Catalans.**
  - 119.4 **Promoure la vertebració econòmica, social, cultural i política dels Països Catalans.**

